LKA

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA.

Nr. 35 — 1976 m. RUGSĖJO – SEPTEMBER 1 d. — CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

ATSISTATYDINO MINISTERIS PIRMININKAS

Prancūzijos Min. Pirmininkas Jacques Chirac, pakliuvęs ideologinėn trintin tarp Nepriklausomųjų Respublikonų ir Gaulistų.

Gaullistai nusistatę prieš prezidento reformas, skeptiškai žiūri į jo apsigynimo politiką. Buvęs Min. Pirmininkas jų nekooperavimu labai nusivylęs, kaip nusivylė ir centristiniais reformistais.

SIURPRYZAS OLANDIJOJE

Olandų vyriausybė dėl princo Bernardo 1 mil. dolerių kyšio priėmimo iš JAV Lockhead lėktuvų kompanijos, nutarė įvesti žymesniems karališkosios šeimos nariams kontrolę bei priežiūrą, vykdant valstybines pareigas.

Iki dabar princas Bernardas, karalienės Julijonos vyras, buvo labai populiarus dėka gero ir naudingo valstybės biznio reikalų tvarkymo, ir jo veiksmai nebuvo tikrinami nei kontroliuojami.

Parlamente buvo nubalsuota princo netrauktį atsakomybėn.

Konsekvencijos nemalonios karalienei. Princas iš pareigų atsistatydino.

LIJO, BET NE GANA

Nors praeitą savaitgalį Angliją dalinai užliejo lietūtys, tačiau ilgai trukusios saustos pasekmės atsilieps dar kelis mėnesius.

GIMSTA GIRTI KŪDYKIAI

Britų medicinos žurnalas Pulse susirūpinęs, kad kai-kurie kūdikiai gimsta-girti. Tie yra vis augančio moterų alkoholikių skaičiaus vaikai.

Kai kurie naujagimiai, kvėpuodami, nešė alkoholiu, kai kurių alkoholio kiekis virkštelės kraujuje buvo lygus dvigubam, pagal kurį nelegalu vairuoti mašinas.

Devyni iš 10-ies kenčia protinį defektą, pusė jų įgavę širdies ydas, trečdalis su nenormalumais lytinių organų, ir beveik visi kūdikiai turi kokį nors nenormalumą išvaizdoje.

Amerikiečių tyrinėjimai rodo, kad iš 800 nėščių moterų, 1 yra alkoholikė. Prancūzijoje ši proporcija gali būti didesnė.

Pagalbos toklems kūdikiams nėra. Vienintėlis sprendimas, kad daktarai įspėtų alkoholizmu sergančias moteris neturėti vaikų, kol jos nepasveiks.

LAVINASI ŠOFERIAI

Lakeshore mokyklų komisijos paskelbė dviejų dienų autobusų šoferiams savanoriškus kursus, atnaujinti žinias apie susisiekimo taisykles bei saugaus važiavimo metodus. 230 šoferių į tuos kursus užsirašė. Nepro šalį tokie kursai būtų ir kitiems Quebec'o provincijos šoferiams.

DRAPEAU SUKLYDO DĖL LAIKO !

Suklysti- necharakteringa Montrealio meruI, bet- ir geriausiam tenorui pasitaiko "galdžiuką" pagauti...

Buvo sušaukti spaudos atstovai sutikti 100 milijoninį parodos Žmogus ir Jo Pasaulis lankytoją. Tačiau, meras apsiriko dėl laiko. Pasirodo, toks pažymėtinas asmuo prasmuko pro vartus praeitą savaitę.

Tačiau, išradingasis ir optimistiškasis Drapeau parodos uždarymo dieną atpirks savo klaidą: bus traukiamas kuponas, ir laimėjęs, taps menamuoju 100 milijoniniu lankytoju.

BENDRUOMENYBĖS

SVEIKINAME PENKTOSIOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PROGRAMOS DALYVIUS, RENGĖJUS IR VISUS LIETUVIUS CHICAGOJE – "NL"

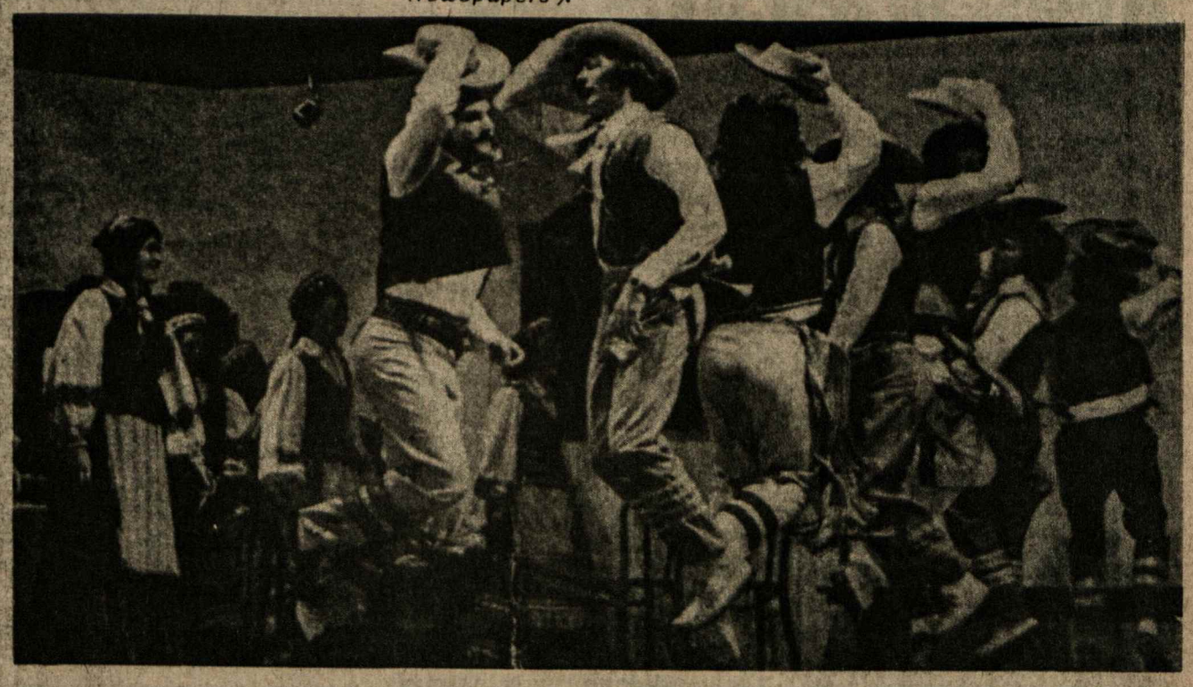

Chicagos lietuviai "Vyčiai" Kalėdų festivalio programoje, kurių pasirodymas buvo patalpintas vietinėje spaudoje (Economist Newspapers).

SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS 23-čio SUVAŽIAVIMO RUGSĖJO MĖN. 9-12 DIENOMIS TABOR FARM, SODUS, MICH.

PROGRAMA

Rugsėjo 9 d. -ketvirtadienis:

2 val. p.p Pokalbis su Aušra-Marija Jurašiene.

Juozas Kazlas, "Yokiečiai emigrantai iš Tarybų Sąjungos - mūsų broliai".

8 val. v. Romas Mišiūnas, "Lietuvis Lenkijoje ir Lenkijos lietuviai".

Rugsėjo 10 d. - penktadienis:

10 v.r. Rimvydas Šilbajoris, "Balys Sruoga ir simbolistai".

Simpoziumas: "Kritiniai žvilgsniai į liberalinę spaudą išeivijoje" / Moderuoja Liūtas Mockūnas/.

2 v.p.p. Romas Mišiūnas, "Jėgų balansas Baltijos jūros erdvėje XVIII amžiuje".

4 v.p.p. Kęstutis Girnius, "Šis bei tas apie dabarties moralės filosofiją".

8 v.v. Pranas Lapė ir Vladas Žilius, "Dalė dabartinėje Lietuvoje".

Rugsėjo 11 d. -šeštadienis:

10 v. r. Henrikas Nagys, "Dvidešims penki metai nuo "Žemės".

Juozo Kėkšto žodis.

2 v. p.p. Joseph Brodsky, paskaita.

4 val. p.p. Aušra-Marija Jurašienė, "Mykolaitis Putinas, Boruta ir Kėkštas prisiminimų šviesoje".

Organizacinis posėdis.

8 v.v. Literatūros vakaras: Joseph Brodsky, Liūnė Sutema, Kostas Ostrauskas, Henrikas Nagys, Marius Katiliškis, Živilė Bilašytė, Juozas Kėkštas.

Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapuolenio dainų vakaras.

Rugsėjo 12 d. -sekmadienis:

10 v. r. Vincas Trumpa, "Justino Marcinkevičiaus dramų Lietuva".

Suvažiavimo metu vyks meno paroda, skaidrių rodymas, veiks spaudos kioskas.

1976 m. Š.A. PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Š. Amerikos Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1976 m. rugsėjo mėn. 18 d. latvių stadione "Sidrabene", Milton, Ont. /tarp Toronto ir Hamiltono/. Pradžia 11:00 val. Vykdo latviai. Varžybų programa apima beveik visas pagrindines rungtis. Pirmenybės bus pravedamos šiose amžiaus klasėse: vyrų ir moterų / 1959 m. gimimo ir vyresnių/, jaunių ir mergaičių B /1960-61 m. gim./, jaunių ir mergaičių C /1962-63 m. gim. / ir jaunių ir mergaičių D/ 1964 m. gim./ ir jaunesnių.

Jaunių A /1957 - 59 m. gim./ klasė tentatyviai prijunglama prie vyrų, tačiau susidarius pakankamai dalyvių bus vykdoma atskirai.

Lietuvių individualinės ir tarpapygardinės pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų. Dalyvių skaičius neapribojamas ir dalyvavimas yra atviras visiems lengvaatletams.

Smulkios informacijos yra išsiuntinėtos visiems sporto klubams. Pavieniai, klubams neprisiklausą lengvaatletai, dėl informacijų gali kreiptis į bet kurį lietuvių sporto klubą arba tiesiai į ŠALFASS-gos lengv. atletikos vadovą A. Bielskų, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110, tel: /216/-681-9143.

ŠALFASS-gos Lengv. Atletikos Komitetas

1976 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ IR PABALTIEČIŲ ŠAUDYMO PIRMENYBĖS

1976 m. Š. Amerikos ir Pabaltiečių Šaudymo Pirmenybės bus vykdomos per 2 dalis. Mažojo kalibro ir medžioklinių šautuvų pirmenybes vykdo Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubas "Gledraitis" 1976 m. rugsėjo 4-5 d. savo pačių šaudykloje, York Rd., Oneada Township, Ont. Pradžia abi dienas - 8:00 val.

Programa: a/ 22 kal. sportinis šautuvas, b/ 22 kal. tarptautinis šautuvas /Match Rifle / 3 pozicijose, C3 22 kal. tarptautinis šautuvas "English Match", d/ Lėkščių šaudymas medžioklinlams šautuvams: 16 yd. - 100 šūvių.

Pabaltiečių pirmenybėse bus varžomasi individualiai ir komandiniai. Mažojo kalibro rungtyse komandą sudarys 4 aukščiausią pasekmę atsiekę šaudytojai kiekvienos tautybės. Lėkščių šaudyme -5 šaudytojai. Kiekviena tautybė gali turėti neribotą skaičių dalyvių ir komandų.

Pistoletų šaudymo pirmenybės įvyks sekmadienį, rugsėjo 19 d., Sharon Gun Club, į šiaurę nuo Toronto Pradžia - 8:00 val.

Programoje: a/ Neapribotas postoletas, b/ Standartinis pistoletas, c/ Greito šaudymo mačas /Rapid Fire Match/.

Pistoletų šaudyme bus tik individualinės pirmenybės.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių pirmenybių, atskirų varžybų visai nevykdant. Komandinės pirmenybės lietuviams bus išvedamos panašiai kaip ir pabaltiečiams: atskirų klubų ar vienetų 4 / lėkščių šaudyme 5/ geriausiai sušaudę sudaro koamndą. -

Visų pirmenybių vadovas yra ŠALFASS-gos Šaudymo Sekcijos Pirmininkas Juozas Usvaltas, 75 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z2 Tel: /416/ - 762-5019.

Dėl visų informacijų kreiptis į J. Usvaltą.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių šaudytojams, todėl visi šio sporto mėgėjai, organizuoti ar pavieniai, kviečiami skaitlingai dalyvauti. Ypatingai šauliai ir ramovėnai.

ŠALFASS-gos Šaudymo Sekcija

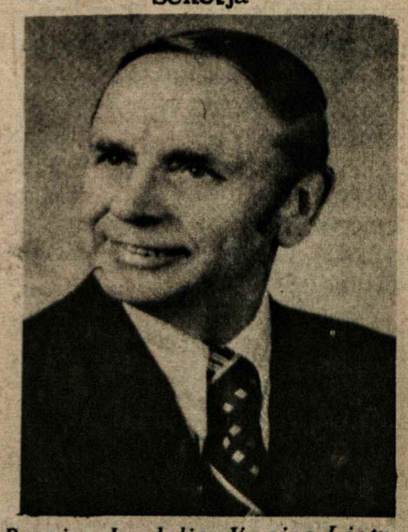

Bronius Juodelis V-sios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės k-to pirmininkas.

– • –

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ !

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už $5.00 pirmuosius po užsisakymo metus, t.y. naujiems skaitytojams.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos suvažiavimas pas Česnulius 1975 metais. Viršuje J. ir V. Škrebutėnai su svečiais savo ūkyje – "Vilnius Ranch", prie Simcoe ežero, Ont.

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – $9.50, visur kitur – $ 10.00. Rėmėjo prenumerata nuo $15.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONEI. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRAŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Rugsėjo 8-ji dviguba šventė

Rugsėjo 8-toji ne tik bažnytinė /Šv. Mergelės Marijos Gimimo/, bet ir tautos - Vytauto Didžiojo ir jo didžiosios istorinės gadynės paminėjimui skirta šventė.

Ši šventė buvo įsteigta ir pirmą kartą iškilmingai atšvęsta nepriklausomoje Lietuvoje 1930 metais, minint Vytauto Didžiojo mirties 500 metų sukaktį, kurią visoje Lietuvoje šventė ypatinga pagarba ir didžiu iškilmingumu. 1930-tieji metai net istorijoje įrašyti Vytauto Didžiojo vardu.

Didžiosios Kunigaikštijos viršūnėje, mūsų tautos istorijoje buvęs Vytautas Didysis karaliumi vainikavimosi datą buvo paskyręs rugsėjo 8-tąją dieną Vilniuje.

Istorija liudija, jog Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas buvo ne tik žymiausias Lietuvos valdovas, bet ir gabiausias ano meto politikas ir karo vadas visoje Europoje. Jo amžininkai lygino jį su Aleksandru Didžiuoju ir net Cezariu. Savo nuopelningais žygiais gynė Europą nuo totorių ordų invazijos, Žalgirio mūšiu, padarė galą plėšikiškiems Kryžuočių ir Kalavijuočių Lietuvos žemių užpuldinėjimams. Jo talentas valdyti plačiausias sritis - Europos dalį nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, jo kultūrinis darbas, suteikiant tiems kraštams monumentalinės reikšmės teisių kodeksą, duoda mums pagrindo didžiuotis prieš kitas tautas.

Vytauto Didžiojo realizme ir humanizme politikoje, galime rasti įkvėpimo ir šiandieną. Taigi, rugsėjo 8-toji diena skirta didžiajai Lietuvos praeičiai paminėti. Ji mums primena mūsų tautos garbingą, nors dažnai ir skaudžią praeitį. Ji primena tas nesuskaičiuojamas kraujo aukas, amžių būvyje sudėtas ant Tėvynės laisvės aukuro.

Rugsėjo 8-toji yra mūsų tautos šventė, kurios, kur begyvendami, neturime pamiršti, bet privalome iškilmingai švęsti.

Rugsėjo 8-tosios - Tautos šventės rytą - visi mūsų valstybės miestai, miesteliai, bažnytkaimiai ir net kaikurie kaimai pasipuošdavo tautinėmis vėliavomis. Į didesnius centrus rinkdavosi tūkstantinės žmonių minios, įvairios organizacijos su vėliavomis. Bažnyčiose ir kituose maldos namuose būdavo laikomos iškilmingos pamaldos ir sakomi tai šventei pritaikyti pamokslai. Po pamaldų būdavo kariuomenės, kūrėjų - savanorių, ramovėnų, šaulių ir kitų įvairių visuomenės, jaunimo organizacijų ir moksleivių iškilmingos eisenos - paradai. Moksleiviai, organizuotas jaunimas ir minios žmonių susirinkdavo prie už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusių karių paminklų, kurių buvo ne tik laikinoje sostinėje Karo Muziejaus sodelyje, bet apskričių miestuose ir kitų miestelių aikštėse. Su specialiomis gedulo apeigomis pagerbdavo žuvusius karžygius, sudėdami kalnus vainikų ir gėlių puokščių. Po eisenų-paradų ir žuvusių pagerbimo, šaulių namuose ir kitose salėse vykdavo susirinkimai, paskaitos, koncertai, vaidinimai...

Ir dabar okupuotoje Lietuvoje juntama svarbios lietuvių tautos šventės nuotaika. Tik, deja, diametraliai priešinga buvusiai nepriklausomoje Lietuvoje nuotaikai.

Miestuose ir miesteliuose jau iš vakaro gyventojai-lietuviai jaučia pagyvėjusį saugumiečių ir jų bendradarbių judėjimą, vadinamą budrumą. Net dviračiais važinėdami, tie uolūs pareigūnai, galvas užrietę stebi bokštus ir aukštesnius medžius, ar kur neplevėsuoja lietuvių, tautinė trispalvė vėliava, ar nėra kur pritvirtintos kokios karikatūros ar ironiškai - humoristiniai plakatai okupanto "žygdarbiams" paryškinti.

Nepaisant tokio uolaus bolševikinio budrumo - aplinkos stebėjimo ir uostymo, atitinkamose vietose, iš nakties, vėjelio judinama neretai pasirodo beplevesuojanti gražioji mūsų trispalvė-laisvės simbolis...

Tėvynės meilė nemari. Ji tebėra gyva širdyse lietuvių, kurie, nebodami jokių pavojų, rizikuodami reliatyvia laisve ir net gyvybe, paruošia ir, pritykoję akimirką, iškelia trispalvę, tuo pabrėždami savąjį ryžtą anksčiau ar vėliau nusimesti sunkų vergovės jungą ir vėl tapti laisvais ir nepriklausomais žmonėmis.

Amžiais už laisvę kovojo lietuvis. Neužmirštini mūsų kūrėjų- savanorių, šaulių, partizanų laisvės kovų žygiai ir tas visas kovas rėmusios tautos kovose sudėtos gėrybių, kraujo ir gyvybių aukos...

Mus jaudina liepsnose žuvusio jaunuolio Romo KALANTOS šauksmas - LAISVĖS LIETUVAI!... Tai yra mūsų visų paskatinimas bendrai, neatlaidžiai kovai, kurią tęsime tol, kol žlugs pavergimo tironija ir mūsų Tėvynė-Lietuva vėl bus suvereninė valstybė.

Kaipas Uoginius

PANORAMA

MINTYS APIE LIETUVIU TAUTOS GYVENIMO PASIKEITIMUS

Nežiūrint kai kurios opozicijos dėl tėvų žemės lankymo, pasiilgimo jausmas pergali ir kasmet nauji emigrantų būriai vyksta į Lietuvą pasimatyti su artimais, su kuriais jie persiskyrė prieš 32 ar ir daugiau metų.

Aiškus dalykas, per tiek metų įvyko daug pasikeitimų Lietuvoje: ne tik gamta pasikeitė, bet įvyko gilūs ekonominiai bei socialiniai perversmai. Mums visiems yra brangi ta mūsų mažytė, mylima prabočių žemė Lietuvėlė. Nestebėtina, kad atsiranda noras išaiškinti tuos pasikeitimus ir, palyginus juos su praeitais senesniais laikais, tuos pasikeitimus analizuoti bei vertinti.

Mūsų tauta senovėje garbino gamtą, o svetimieji, prisidengę kryžiaus simboliu, lietuvius vadino stabmeldžiais, nors tikrumoje nėra užsilikusių davinių apie kokius nors stabus, kaip tai yra buvę Pietų Europos pažengusios kultūros šalyse /egiptėnai, graikai, romėnai/. Senovėje nusikaltėliai dažnu atveju buvo baudžiami prikalant juos prie kryžiaus. Mano senoje tėviškėje prisimenu vieną paveikslą ant sienos, kur kabojo prikalti prie kryžiaus daugybė karių, atseit, karo belaisvių.

Nenuostabu, kad mūsų bočiai kariavo iki paskutinio kraujo lašo su naujos krikščioniškos tikybos platintojais juo labiau, kad naujieji užkariautojai / kryžininkai bei kalavijuočiai/ įvesdavo tokius suvaržymus per-krykštams, kad laisvus žmones paversdavo baudžiauninkais. O laisvę vertindavo mūsų protėviai virš visko ir, kaip žinome, bekariaudami žuvo mūsų broliai prūsai /prutėnai/ ir jotvingiai visi iki vieno, neatsilaikydami prieš techniškai pranašiau apsiginklavusius priešus. Ne be to, kad senovėje karai buvo nepaprastai žiaurūs ir nugalėtieji dažnu atveju buvo / ypač vyrai/ nužudomi. Vokiečių kryžininkai savo žiaurumu pralenkė daugelį kariaujančiųjų, nes jie išžudė-išskerdė visus prūsus bei jotvingius: ne tik vyrus, bet ir moteris bei vaikus.

O kai Vytauto bei Jogailos laikais mūsų tauta buvo apkrikštyta, tai kartu su krikštu neteko savo senos laisvės, nes įvestoji lenkų pavyzdžiu feodalinė sistema pavertė laisvus ūkininkus baudžiauninkais, kuriems buvo skiepita mintis, kad jų vargai /kryželiai/ bus apmokami pomirtiniame sielos gyvenime. Gi visa ponija - bajorija, lyg paneigdama pomirtinio gyvenimo šviesias perspektyvas, nesibaigiančiose pramogose bei puotose ieškojo gyvenimo įprasminimo. Ir ką gi: virš 400 metų tęsiasi dūminių pirkių ir balanų skurdžioji Lietuva ir, pamiršusi savo šventuosius ąžuolus, grėsmingąjį Perkūną, Žemepatį ir kitus gamtos simbolius, susigyveno su nauja, iš dykumų atkeliavusia tikyba o savo vargus skandino alkoholyje. Mūsų ponija / dvarininkija / girtavimą gausiai skatindavo, pristeigdami daugybę bravarų bei karčiamų ir net įpareigodami tuos pavergtuosius, beteisius baudžiauninkus pirkti kasmet tam tikrą kiekį, didelį pelną duodančios degtinės.

Pasikeitė laikai. 1863 m. panaikinta baudžiava, bet ji palikta kitoje formoje, nes ūkininkai buvo įpareigoti išpirkti savo iš tėvų protėvių paveldėtą žemę. Taigi nuosavybės obalsis buvo paverstas valstiečių išnaudojimo įrankiu. Kad dar labiau spausti ir išnaudoti kaimiečius, jiems buvo uždrausta lietuvių spauda/iki 1904 m./ gi jei kuris valstietis leisdavo vaiką į mokslą /dažniausia į kunigus/, tai turėjo keisti pavardę /į bajoriškąlenkišką/. Mano senelis, gimęs 1820 m., baigė mokslus, tapo kunigu, bet pavardę iš "Valiūnas" turėjo pakeisti į "Walewski". Taipgi mano dėdė, gimęs 1857 m. eidamas į mokslus irgi turėjo vartoti tą sulenkintą pavardę, tik jau daug vėliau jis ją atlietuvino.

Medžiaginis išnaudojimas ypač tos archaiškos gaminių pardavimo sistemos turguose, dvasinis gyvenimas visiškoje tamsoje /be savo spaudos / ir visą laiką ikalbant esantiems menkaverčiams, nuodėmingiems padarams, kuriems galėtis už savo nuodėmes tedera šioje "ašarų pakalnėje" - visa tai slėgė mūsų tautą. Suprantama, kodėl žmonės nuodijosi alkoholiu, nes tai sudarė jiems tam tikrą, kad ir iliuzinę prošvaistę jų skurdžiame gyvenime. Buvo dirbama tik tam, kad patenkinti, numalšinti alkį bei troškulį, gauti pastogę bei dangą savo "griešnam" kūnui.

Bet štai ateina 20 amž. ir su juo apšvietos gadynė. Už lietuvių kalbą ir spaudą nebetremiama Sibiran. Pradedama kovoti su alkoholizmu taip pat su neraštingumu, su primityvia žemės ūkio technika. Pasibaigė pirmas pasaulinis karas, kurio pasėkoje įvyko džiaugsmingas stebūklas: kaimiečių tauta sukūrė lietuvišką valstybę, kurioje žemės nuosavybė ir tikybinis užsiangažavimas buvo tos pagrindinės mūsų kaimo gyvenimo gairės.

Puikus buvo tas virš 20 metų Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis ir daugelis mūsų jį pergyvenome kaipo aktyvūs dalyviai švietimo, organizavimo ir gerbūvio kėlimo. Bet atėjo 1940 metai. Svetimos šalies kariuomenė okupavo Lietuvą ir po to sekė vokiečių ir vėl Sovietų okupacijos. Bet kuris aktyvus pasipriešinimas buvo neįmanomas, ką parodė ir partizaninis karas, kuriame žuvo tūkstančiai mūsų jaunimo. Dar daugiau žuvo mūsų tautiečių Sibiro tremtyje, o ir vėl nemažas skaičius pasitraukė su vokiečių kariuomene į Vakarus. Betgi tautos kamienas, kad ir gerokai praretintas per tą pereinamąjį laikotarpį turėjo ištesėti visus tragiškuosius pergyvenimus. Nuosavybės sąvoka pasikeitė. Viešai paneigiama krikščionybės tikėjimo doktrina. Jaunimas masiniai keliasi į miestus ir kai pusė tautiečių gyvena miestuose, viskas neatpažįstamai pasikeitė.

Ką gi tu atsilankęs Lietuvon berandi: gamta pakitėjo, o su ja ir žmonės, kurių dauguma nebeatpažintini. Jau yra vietovių, kur seno kaimo nei ženklo neliko: medžiai perkelti į naujai suformuotus kaimus. Taipgi nebėra pasogų - kraičių, nes vedybos vykdomos nebe medžiaginiu pagrindu, kaip kad buvo sename kaime. Seniau mergaitė, kuri galėjo atrodyti kaip sena pasišiaušusi varna, bet jei turėjo pasogos kelis tūkstančius litų, galėjo ištekėti į turtingą ūkį. Dabar tas klausimas pasikeitė iš pagrindų. Miestuose, kur susispietė mūsų jaunimo dauguma, sunkiausias jaunavedžiams klausimas, tai būto gavimas: dviejų kambarių ir virtuvės. Būtai tai daugelio gyvenamoji patalpa, kuri savaime apriboja šeimos prieauglį. Persitveriama patalpos spintomis, kad turėti bent minimalų privatiškumą, nelyginant kaip stovyklose Vokietijoje po antro pasaulinio karo, kai antklodėmis perskirdavome patalpas. Bet toli gražu ne visi ir ne greit gauna tuos dvikambarius butus išsinuomoti arba išsipirkti. O atėjūnams iš svetur /rusams/ teikiama butams gauti pirmenybė. Suvaržytas gyvenimas padidina norus alkoholio nuodais "praskaidrinti" pilką kasdienybę. Atrodo, kad visuomenė savaimingai /ypač kad niekas didesniu mastu, taigi organizuotai nekovoja/ seka mūsų girtuokliavimo paprotį ir susidaro įspūdis, kad Lietuvoje po antrojo pasaulinio karo alkoholizmas / o degtinė visur lengvai gaunama/ labai išsiplėtė.

Greta suvaržytų miesto gyvenamų patalpų ir girtavimo dar ir trečias neigiamas juodasis šešėlis apjuosė šiandieninę benuosavybinę Lietuvą. Tai stoka šeimininko /gaspadoriaus/. Todėl tai ir neleidžiama turistams laisvai važinėti po Lietuvą, nes ten yra aplūžusi, apgriuvusi nudieninė kaimo Lietuva. Labai sunku gauti kaime trobesių remontui medžiagą, nes prievarta naikinami seni vienkiemiai ir steigiamos naujos kaimo pavidalo gyvenvietės.

Panaikinus žemės nuosavybę, atimta iš kaimiečių iniciatyva patiems tvarkyti priklausomai nuo oro visus sezoninius darbus ir jie, kaipo kolūkio darbininkai, vykdo darbus tik kitų įsakomi. O tie kolūkio pirmininkai, brigadininkai, agronomai, gyvulių technikai, traktorininkai irgi nėra savistovūs, nes visur vyriausioji valdžia yra komunistų partija, kurios galingas rajoninis sekretorius irgi priklauso nuo aukštesnių distancijų. Toks kolektyvus valdymas /kolūkis/ be tikro atsakomingo šeimininko/savininko/ dažnu atveju šlubuoja ir turi nepastovų personalą.

Benuosavybinis žemės ūkis turi vieną teigiamybę, kad nebeliko šeimose nesutikimų ir nesibaigiančių ginčų tarp tėvų ir vaikų, tarp brolių ir seserų dėl žemės paveldėjimo teisių. Tas buvo galima seniau koreguoti, įvedant žemės ūkio paveldėjimo majoratinę teisę. Bendrai Lietuvoje mums yra matomas neįprastas gyvenimo suvaržymas ir nerimas, ypač stebint po karo į Lietuvą atvykusių svetimų žmonių privilegijuotumą ir viršininkiškumą.

Ar tie partizanų bei stribų savitarpiniai žudymai/tai jaunų lietuvių pralietas kraujas / ir po Kalantos susideginimo didelės jaunimo demonstracijos, ar jos buvo būtinos, atsimenant, kad po to tiek daug lietuvių nukentėjo? Ak, gi kakta sienos nepramuši. Ir kas tai mažutei Lietuvėlei gali padėti, negi tas vadinamas laisvasis pasaulis. Bet ar daug laisvę mylinčios JAV padėjo sukilusiems vengrams, rytų vokiečiams, lenkams? Kas kita yra Izraelis. Mažutis, vos tiek pat gyventojų turįs, kaip Lietuva, jis yra lyg koks savotiškas JAV "augintinis", kuriam garantuota visokeriopa laisvų JAV pagalba jo egzistencijai užtikrinti. Bet tokios pagalbos nesusilauks jokia, kad ir didesnė komunistinė valstybė/ satelitas/, jau nekalbant apie "nykštukus" - Baltijos valstybes. Todėl be reikalo ir pokariniai Lietuvos partizanai turėjo iliuzijas dėl JAV pagalbos.

Gyvenimas Lietuvoje, atrodo, taikosi prie aplinkybių ar vertėtų norėti, kad visuomet buvęs neturtingas kraštas /dargi dviejų pasaulinių karų sunkiai sužalotas/, prilygtų savo gyvenimu turtingam, aukštam JAV ir Kanados gyvenimo lygiui.

J. Valiūnas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

PASIGENDANTIEMS MENO LIETUVIŠKOM TEMOM

Neužtenka vien norėti lietuviškų temų, jos negimsta pagal pareikalavimą. Kūrėjas kuria taip, kaip jis žino ir jo temos yra jo individualybės išraiška.

Kūryba nėra monopolis. Linkimas kurti yra natūralus. Sunkiau yra kasdienos gyvenime surasti savą kūrybinę išraišką ir ją tobulinti. Kur susiras didesnis kūrybiniai nusiteikusių lietuvių skaičius, ten ir lietuviškų temų netrūks. Aktyvi kūrybos darbų globa, meno rateliai, yra palanki menui bręsti dirva. Neužtenka vien tik norėti kūrybos lietuviškom temom, reikia dėti realių pastangų daryti ką nors, kad jos būtų.

Vienkartinės, trumpalaikės parodos yra geras dalykas, bet jos daugiau vietinio pobūdžio. Kanada didelis kraštas. Kas pasirūpins meno kūrinio globa, transportu, etc. Iš tolimų vietų, kur yra įvairių naujų kūrybinių apraiškų, įskaitant lietuviškas temas, kurias vietos gyventojai brangina ir jomis domisi. Reikėtų, kad ir platesnė lietuviška publika tą pamatytų.

Norėtųsi paklausti, ar yra kas Hamiltone, Toronte, Montrealyje, kas rinktų dailės kūrinius lietuviškom temom, kad jie neišsimėtytų? Ar nebūtų gerai, kad organizacijos atkreiptų dėmesį į lietuviško meno globą ir perdavimą ateičiai, kaip tas daroma mūsų kaimynų Amerikoje?

S. Prapuolenytė-Bunker,
Sudbury, Ont.

Pataisa: Spaustuvėje darbininkai, nemokėdami lietuvių kalbos, dažnai "nustripina" antrastėse didžiųjų raidžių ženklus.

Pasitaiko klaidų ir korektūroje. Pav., NL 33 nr. D.N. Baltrukonio olimpiados aprašyme turėjo būti: (kalbant apie plaukiką Juozaitį) - Jo finisavimo laikas 1:04.23; 2sk., vietoj rankininkė (tinklinio) - rankininkė (rankinio). 6sk., turi būti - "galima laikyti grynai". NL.

VKLS PRANEŠIMAS

– Pagrindinė kalba, pasakyta Juozo Dilio per VKLS suvažiavimą, 1976 m. pas Česnuliųs.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS KANADOS KRAŠTO VALDYBOS — LAIKINAI EINANČIO PAREIGAS ST. CATHARINES SKYRIAUS.

Šiam pranešime nedarysim išskaičiavimų: kas buvo nutarta, kiek išsiųsta laiškų, kur ir kiek kartų važiuota ir t.t., tačiau norime čia pabrėžti kelis reikšmingesnius dalykus, ypač vilniečiams. Kai kas tai vadina mažmožiu. Mums, vilniečiams, pusę savo amžiaus nešusiems ant savo pečių lenkiškosios okupacijos vargą ir kančią, aiškiai matosi, koks tai yra mažmožis. Tai ar kam tai patiks, ar ne, mes, nevyniojant į vatą, norime kelis faktus iškelti į viešumą.

Praėjusiais metais buvom minėję ir prašę sąskrydyje dalyvaujančius neužmiršt Spalio 9-sios, ir kiek kas išgali, ar su kitų pagalba, stengtis ta proga pravesti Vilniaus Dienos minėjimą. Taip pat, ragint kitus, ir patiems rašyti apie tai į savo ir kitataučių spaudą. Atrodo, mūsų prašymą užgirdo tik vienas St. Varanka. Neturėdama pajėgų tokį minėjimą platesniu mastu išvystyti, mūsų V-ba susirišo su Hamiltono Tautos Fondo V-ba, turinčią panašų siekimą, kaip ir mūsų Sąjunga. Pirmus metus buvo suruošta mūsų prašymu: antrus metus jau patys hamiltoniečiai pasirūpino tai pravesti. Mes tam pritardami, paskelbėm spaudoje atsišaukimą. Tačiau į mūsų šauksmą tik vienas kitas iš vilniečių atkreipė dėmesį. Tai kaip mes galime norėti iš kitų paramos, jei savus reikalus patys ignoruojame? Aišku, hamiltoniečiai apvilti, nuo tokių minėjimų gali susilaikyti ir mūsų visos pastangos ir darbas būtų veltui.

Prieš porą metų raštu užklausėm KLB-nės Krašto Valdybą, kas daroma ar jau padaryta atitaisyti Winnipego lietuvių kolonijoj paskelbtą Kanados visuomenei Lietuvos sostinę ne Vilnių, bet Kauną. Į mūsų pagrindinį klausimą visai neatsakė, tik sakė, buvęs nesusipratimas ir ateityje tas nepasikartos. Betgi ir šiais metais tas pasikartojo ir net angliškoje spaudoje Lietuvos sostinė reprezentavosi Kaunu! Visai taip, kaip lenkai dažnai spaudoje parašo: "malenka Litwa z Kownem".

1972 m. spalio 12 dienos nr. 41/1184 tilpo red. Pr. Galdos apie Winnipegą aprašymas: " Neradau nė klebono, kun. J. Bertašius buvo išskridęs į Vankuverį. Sekmadienį jį pavadavo lenkų kilmės kunigas Orlinski. Man teko garbė atlaikyti 11 val. pamaldas ir po jų pasimatyti su savo tautiečiais". Skaitos, bendram reikalui, bičiulystė nuo senų laikų. Gal turbūt dėl tokios bičiulystės ir Lietuvos sostinė Kaunas.

Matomai, prieš du metus dėl panašios bičiulystės Anglijos Londono priemiestyj atsirado Wilno gatvė ir anksčiau JAV-se net šešios Wilno vietovės: Washington, Penna; Barnes, North Dakota; Williams, Ohio; Grant, New Mexico; Jefferson, N.Y. ir North Wilno, N.Y. Kanadoje dar kol kas po vieną Albertos ir Ontario provincijose. Ontario Wilno apgyvendinta vien lenkais košubais, bet vistiek pastėmė Vilniaus vardą jo išreklamavimui lenkišku miestu, stenglamasi jį padaryt istorinės ir net religinės reikšmės vietove.

Norėtumėm užklausti, kiek lietuviai turi vietovių savo sostinės vardu? Atsakymas nieko. Tiesa, Australijoj yra pasivadinęs Vilniaus vardu skautų tuntas, Anglijos Londone lietuvių filatelistų klubas ir visai neseniai V.J. Skrebutėnų dėka, netoli Toronto atsirado "Vilniaus Range". Tai ir viskas. O to visko pasekmės: "nepykdykim lenkų- nelieskim Vilniaus"- nuo senesnių laikų varomos propagandos vaisiai. Atsiseit, viską atiduokim lenkams, tegul jie ir vėl mus į šunis mainytų.

Šiai eigai Toronte pradžią davė 1955 m. prel. L. Tulaba. Čikagoje 1959 m. leidžiant Br. Jonušo maršų plokštelę, laužė net mirusių autorių teises, vietoj "Ei pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim", padarė "Ei pasauli! Mes be Lietuvos. nenurimsim", duodant vėliau kitiems teisę iškraipyti: "Ei pasauli! Mes be laisvės nenurimsim!".

Niagaros pusias., 1962 m. buvo sudarytos tokios sąlygos, kad vilniečiai buvo priversti atsisakyti nuo plačiai išvystytos ir kellančios vilniečių gerą vardą, jaunimo šventės-Joninių. Tik dėl tos priežasties ir iki šiol St. Catharines vilniečiai neužmirštami ne tik žodžiu, bet ir per spaudą pavadinti pinigų išeikvotojai ir kitokiais epitetais.

Išleistam 1963 m. A. Šapokos leidiny j "Senasis Vilnius" yra paminėtas prie šio leidinio prisidėjęs prancūzkonas T. Pl. Baras, bet ten pat kalbant apie leidinį "Vilnius in the life of Lithuania" prisėjo užmiršti, net kas jį yra išleidęs. Tikrausia priežastis- nenorint minėti vilniečių vardo.

1964 m. Čikagoje verčiant Markaičio muzikinį veikalą "Vilniaus Varpai", angliškai vietoj Vilniaus atsirado "The Bells of Hope/Vilties Varpai/

Dar vėliau, vietoj tikrosios Lietuvos globėjos, atsirado antroji globėja Washingtone-Šiluva. Okupuotos Lietuvos dvasiškiams į Romą atvežus Aušros Vartų paveikslo medžios skulptūrą, Vatikano vyriausia galva atsisakė juos priimti.

Gan tyliai, nepastebimai, lyg kad taip ir reikalinga būtų, praėjo 1974 m. Toronte išleistas lenkų leidinys "Kwartelnik" pasipuošęs savo viršelį "Lwow-Warszawa- Wilno" miestų herbais su prierašu, tai herbai "naszych zawsze wiernich miast". Viršelio piešėjas ir leidinio redaktorius inž. B. Rjbich. Atrodo, bus jau iš čia gimusių.

Už tat 1975 m. lietuviai džiaugiasi Toronte išleistu kalendoriumi, kur atsirube-žiuojant nuo sostinės Vilniaus, pasinaudota 1932 metų statistinėmis žiniomis.

Ir taip visoj išeivijoj skleidžiama mintis, pasisakant ne prieš lenkus ir jų varomą kenksmingą lietuviams propagandą, bet prieš Vilnių ir pačius vilniečius, kad mes už Vilnių Lietuvos neparduosime. Įdomu kokios? Nekurie net per paskaitas išdrįsta skelbti, kad Vilniaus klausimo dabar nėra.

VLIKo Elta renka ir skelbia tik gerus lenkų pasisakymus, bet žalingus nutyli. Tai nenormalu.

Be to, ir pačio VLIKo mūsų sąjudžio iškeltų pastūlymų ignoravimas, visoks uždelsimas ir nebūtais dalykais, pasiteisinimas nėra švarus reikalas. Toks elgesys perša mintį, kad užkulisiuose daromakažkas priešingai. Mažlietuviams jau antrą leidinį baigia išleisti, mums ir dėl to vieno daro nutęsimus ir net trukdymus. Mažosios Lietuvos prieteliams to nepavydim, ta proga sveikinam ir linkim daugiau toje srityje sekmės. Mes tik norime užklaust VLIKo Valdybą, kuomet vokiečiai pasidarė lietuviams didesni priešai, negu lenkai, jei prieš vokiečius galima knygas rašinėt ir iš jų prašyt okupacinių reparacijų, o lenkams bijomasi parodyti lietuviškas etnografines sienas. Atrodo, kad be "nepykdinkim lenkų", yra čia kažkas daugiau neskelbiamo.

Galia, dėl šeimyninių reikalų, mūsų kviestas Kęstutis Mūklas šiame susirinkime negali dalyvauti. Jis mus atstovauja VLIKe, prikalusė Batunui, turi ryšį su Jungtinėmis Tautomis, tai turint tokį platų akiratį būtų galėjęs smulkiau šiuo klausimu mus supažindinti.

Mūsų spauda rašo: "Lietuviai ir dėl lenkų neturėtų užmerkti akių. Tiesa, Paryžiuje leidžiamas lenkų kultūros ir politikos žurnalas Kultūra, objektyvus lietuviams, bet jis nėra būsimas Lenkijos politinis rodiklis. Iš kitos pusės mus pasiekia žinios, kad šio meto lietuvių ir lenkų tarpe tėvynėje galvoja apie sąjungos sudarymą tarp Lietuvos ir Lenkijos, kaip buvo prieš šimtmečius, kad būtų lengviau atsispirti prieš rusų imperialistinius kėslus. Tokio galvojimo atsiranda, gal kad lietuviai tvirtai stovi ant savitos kultūros pagrindų". Ir toks mintis skleidžia nelilinial žmonės, o taip sakant, mūsų elitas, kaip Bernardas Brazdžionis, Pranas Visvydas, Bronys Raila, Dalia Mackialienė, Balys Mackiala, Pranas Gasparonis, dr. Marija Gimbutienė, Algirdas Gustaitis, Vincė Jonuškaitė, Budzinienė, Bruno Markaitis, Alfonsas Gricius, Lembertienė, Vilutienė ir kiti Dalijų Menų klubo susirinkime. Įdomu, iš kur jie tokias žinias gavo? Greičiausiai tokie sumanymai ne iš anos pusės atėjo, o čia išeivijoje suprojektuoti. Į tai turime pabrėžti, kad naujų pavienių ar kad ir grupinių pasisakymų nebereikia, nes lietuvių tauta Neprikausomybės laikais jau pasisakė 25.000 aktyviais Vilniui vaduoti nariais plius 700.000 Vilniaus pasų laikytojais. Taigi, atmetus kitataučius ir vaikus bus beveik kompaktinis lietuvių tautos pasisakymas.

Anos pusės lietuvių nusistatymą ir galvojimą puikiai nusako 1975 m. iš okupuotos Lietuvos pabėgęs dr. Algimantas Saunorius. Jis į klausimą: ar Sovietų Sąjungos griuvimo atveju nebūtų pavojaus Lietuvai iš nacionalinės Rusijos? Atsako: Neatrodo. Tuo atveju rusams reikės bėgti iš visos Rytų Europos, Kaukazo, Ukrainos Gudai yra gerokai nutautinti. Didesnis būtų pavojus atsikuriančiai Lietuvai iš Vilniaus krašto lenkų bei sulenkėjusių lietuvių. Vilniuje lenkų nedaug, bet Vilniaus krašte veikia lenkiškos pradžios mokyklos, per kurias lenkinimas vykdomas toliau. Sulenkėjusiems lietuviams atitautinti reikės pastangų, juoba, kad rusai varo ne tik rusinimo, bet ir lenkinimo politiką Vilniaus krašte".

Vilniaus lenkiškumą dar patvirtina tais pačiais metais ten svečiavęsis vokiečių kardinolas Bengsch. Jį priimant Šv. Teresės, t.y. Aušros Vartų bažnyčioje, mišių skaitymai buvo atliekami lenkų kalba, taip pat ir pamokslas po mišių buvo lenkiškas.

Patvirtinta tiesa yra, kad lietuviai kunigai Vilniuje ir jo srity turi daugiau patalkauti lenkams, negu lietuviams ar kitų tautybių parapijonams, nes kitaip gali nukentėti. Vysk. J. Steponavičius negali grįžtį į savo vyskupiją tik dėl lenkų nesutikimo, Nes Vilnius priklauso Balstogei, kurios vadovu yra lenkas vysk. Henryk Gulbinawisz.

Bažnytinė vyriausybė dar iki šių dienų nelaiko Vilnių Lietuvos centru, o PLB-nė skelbia, kad bažnytinės provincijos sudarymas užbaigė neprikausomos Lietuvos kūrimo darbą. O kurgi Vilniaus kraštas, kurį popiežius nei tada, nei dabar nepripažįsta. Aišku, kad B-nė Vilnių su trečdaliu Lietuvos žemių priskirta lenkams. Tai gal dėlto B-nė ir nori sunaikinti VLIKą ir Altą, kadangi tos organizacijos sudarytos iš partijų, tai negalės gauti vienbalsio prolenkiško pasisakymo. Šiame punkte VKLS-ga turėtų ateiti VLIKui ir Altui su aktyvesne parama. Žinoma, išreikalaujant iš jų Rytų Lietuvos klausimu aiškesnio pasisakymo.

Štai ir šiais metais Lietuvos bažnytinės provincijos penkiasdešimtmečio proga popiežius visiems lietuviams sveikinimus ir palaiminimus įteikė ne Vilniaus valdytojui, bet Kauno vyskupui. Tačiau mūsų dignitoriai nenori to nei matyti, nei žinoti, jiems ir liūdnas Suvalkų trikampio lietuvių šauksmas nėra girdimas.

Negana to, kad išeivijoje visu tempu esame anglinami, papildomai dar esame ir lenkinami. Viešuose parengimuose girdime lenkiškų dainų, Kalėdų plotkos išnešiojamos lenkiškuose vokuose, lietuvių spaudoje skaitome prolenkiškus pasisakymus. Priešingi raštai jei spausdinami, tai apkarpytai laiškų, ar nuošaliai, laikraščio bereikšmiam skyrelyje, kaip kad daro NL "Ir gerai ir blogai" skyriuje.

Iš širdies dėkojame J. Dainauskui už taip išsamų, pagrįstą ir teisingą Kultūros žurnalui atkirtį prieš lenkų puolimus. Šioji su lenkais polemika dar kartą patvirtina, kad iš lenkų jokio pasikeitimo nei objektyvumo nėra, ar jis bus prancūziškas ar kitoks, jis niekada gero lietuviui nelinkėjo ir nelinkės. Dabartinė su nuolaidomis bičiulystė yra tik savęs apgaudinėjimas ir tiesioginis ieškojimas sau dar vienos kilpos ant kaklo.

Dr. Vandai Sruogienei irgi norime padėkot, kad ji, norėdama įsiteikti Kultūros lenkams parodė savo, nekurios spaudos ir, kaip ji sako, didumos lietuvių prolenkišką veidą.

Čia dalelę faktų išvardindami, norime perspėti vilniečius ir visus lietuvius, kad ne vien visos blogybės atėjusios iš kitų, mums žalingos, dar didesnę žalą padaro, kuomet jos ateina iš savųjų.

Prieš tai atsispirti reikalinga mūsų visų geresnio susiklausymo, tvirtesnio ryšio ir bendresnės vienybės. Nesiblaškykim į pašalinius kiemus eikvodami savo jėgas, bet grupuokimės prie savųjų, iškeldami savo vilnietišką pasiryžimą ir teisę, kurią mums suteikė 725.000 Lietuvos gyventojų už mūsų vargus ir aukas!

Kviečiame visus, palikus nuošaly asmeniškumus, ambicijas, sukaupus visas jėgas imtis bendro darbo!

VKLS-gos Kanados Krašto
VALDYBA

Ir Gerai ir Blogai skyrius ir yra tam, kai kalbama ne organizacijos, bet Ž.V. Išmanto ar Berželio vardais. NL.

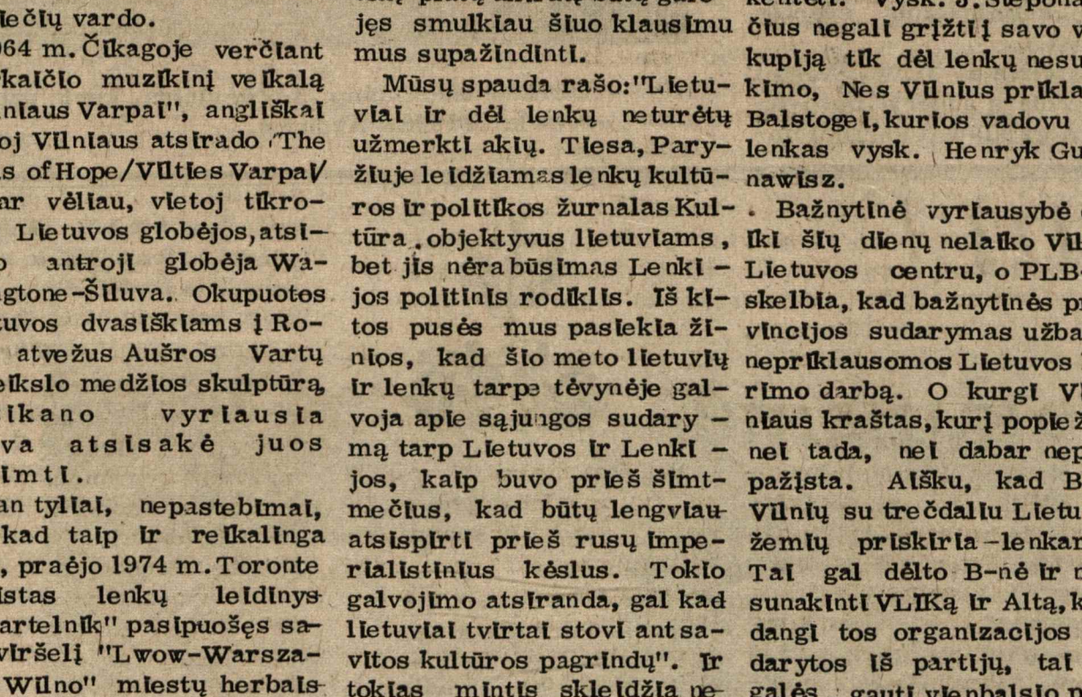

Wilno, Ontario, Canada — Photo: H. Oakman

ALGIMANTO

ŠAMPANAS LIKO NEIŠGERTAS

Michigano pirminių rinkimų dienos rytmetį, dar prieš vykstant tarybon, šaldytuvan įdėjome šampano bonką. Teatvėsta iki vakaro. Atseit, švęsime Algio Zaparacko laimėjimą. Kiti šeimos nariai pasiskirstė darbais budėti rinkiminėse būstinėse, būti savojo kandidato stebėtojais-atstovais, įsikišti, jei būtų pastebėti kokie nors neaiškumai ar rinkiminių taisyklių laužymai, ar tai iš balsuotojų ar būstinės tarnautojų tarpo. Dar kiti talkininkai prie būstinių/reikia laikytis bent 100 pėdų atstu/ dalino literatūrą, kvietė balsuoti už mūsiškį. Šis darbas prasidėjo 7 val. ryto ir turėjo tęstis iki 8 val. vak. A. Zaparacko apygardoje maždaug 250 rinkiminių apylinkių. Įsivaizduokite tik, kiek daug žmonių reikėjo budėjimo tarnybai. Pagaliau, neišlaikysi nepakeltęs vieno asmens ištisą 13 valandų. Talkininkų, deja, užteko mažiau kaip pusę reikiamo skaičiaus. Kaip tą patį vakarą, skaičiuojant ir laukiant galutinų rezultatų, greitai įsitikinome, žmonių - laisvanorių talkininkų trūkumas, žymiai neigiamai atsiliepė į bendruosius davinius. Turime suprasti, kad eiliniam amerikiečiui, Algio oponento pavardė - Olsen - žymiai patrauklesnė atrodė už neanglosaksiškai skambančią Zaparackas, kurią daug kam sunku buvo net ištarti. Įsidėmėkime, kad ten, kur turėjome savuosius prie rinkiminių apylinkių, tas apylinkes beveik visas ir laimėjome. Tragedija tebuvo ten, kur saviškių budėtojų neužteko. Tokių pririnktų buvo virš šimtinės.

Uždarius rinkimines būstines, rinkomės į Troy-Hilton viešbutį, kuriame buvo įruošta A. Zaparacko vyr. rinkiminė būstinė - štabas. Salės sienos buvo išdekoruotos rinkiminiais plakatais, nuotraukomis, estradoje grojo orkestras, veikė baras, Algio šalininkai ir rėmėjai, susėdę prie apvalių stalų, sekė rinkimų davinius. Buvo įjungtas ir spalvotas televizorius paskutinių žinių sekimui. Šalimais stovinčioje lentoje vis keitėsi rinkiminių davinių skaičiai. Pakyloje - įjungtas mikrofonas, per kurį pats kandidatas kartas nuo karto painformuoja susirinkusius apie esamą padėtį. Algis viešbutyje turėjo ir atskirą poros kambarių patalpą, čia dirbo pagrindiniai jo štabo darbuotojai, birzgė telefonai, buvo įjungti net trys televizoriai, reikėjo sekti ne tik iš spalvotų ekranų, bet ir tiesioginiai iš rinkiminių apylinkių ir atskirų apygardos miestų ir miestelių rotušių. Iš pradžių, visų nuotaika buvo gera, pakili, jaunimas net sukosi šokių sūkury. Žmonių buvo iš artimesnių ir tolimesnių vietovių. Bet pats tolimiausias svečias, net iš Los Angeles, buvo P.A. Raulinaitis, atvykęs tiesiai iš aerodromo. Artėjant vidurnakčiui, visų nuotaika vėso, matant, kad davinial krypsta Algio oponento naudai. Atėjo laikas, kai turint, tegu dar ir ne oficialius davinius, pripažinti, kad laimėjimas jau negalimas. Algio štabas redaguoja sveikinimo telegramą laimėtojui varžovui. Atsistojęs prie mikrofono, A. Zaparackas tarta susirinkusiems žodį. Įvertina realią padėtį, dėkoja viesiems visiems rėmėjams, talkininkams, aukotojams. Visi sustoja ir ploja, ploja... Kiekvienam asmeniškai jis spaudžia dešines, merginoms ir moterims pabučiuoja į žandą. Jautresnių širdžių jaunimas ašaroja, kukčioja ne vien merginos, bet ir vyrukų akyse drėgna...

Liūdna visiems. Tiek daug dirbta, stengtasi, nemiegota, jaudintasi, rūpintasi. Visa kova buvo graži, kilni, švari. Pralaimėta, - svarbiausia dėl finansų stokos. Lietuviai neįstengtume pilnai finansuoti lietuvio kandidato į JAV Kongresą ir viskas. Tai paprasta, bet neginčijama tiesa. Dar kartą buvo įsitikinta, kad amerikiniame politiniame gyvenime į rinkimus tegalima eiti tik turint neblogą finansinį užnugarį. Lietuviai, esame arba vargšai ar nesupratlyvi...

3 psl.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Komp. Bronlaus BUDRIŪNO paskaitos santrauka, skaityta Los An geles

DAILIŲJŲ MENŲ KLUBO PALAPINĖJE

DAINA YRA LIETUVIŲ TAUTOS STIPRYBĖS ŠALTINIS IR KULTŪROS IŠRAIŠKA

1976 m. liepos 31 d. Dailiųjų Menų Klubo pirm. Bronius Budrūnas savo namuose pravedė susirinkimą, kuriame, be narių, dalyvavo svečių, jų tarpe komp. Bruno Markaitis SJ, dail. J. Andrašūnas su žmona ir kt.

Paskaitoje Br. Budrūnas apžvelgė lietuvių dainų istoriją, pradėdamas: Daina yra lietuvių tautos stiprybės šaltinis ir kultūros išraiška. Ji stiprina dainuotoją ir žavi klausytoją.

Dainų šventėmis vadina - me gausius dainininkų organizuotus susibūrimus, kai juose dalyvauja tautos ar jos atskiros dalies chorai. Bet gali būti ir organizacijų suruošiamos Dainų Šventės, kaip Lietuvoje yra buvę ir Nepriklausomybės laikais: Pavasarininkų, Jaunlietuvių, Šaulių Sąjungos.

Mažesniųjų tautų gyvenime Dainų Šventės, skirtos savo tautinėms dainoms, pakelia tautos sąmonę ir dainos kultūrą ir stiprina meilę savo kraštui.

Kiek žinoma, Lietuvoje pirmieji chorai atsirado tik XIX a. pabaigoje. 1899 m. Kaune buvo įkurta Dainos draugija ir 50 asmenų choras. Tais metais, Naujellui vadovaujant, įvyko pirmas koncertas Varšų girioje.

1904 m., atgavus spaudos laisvę, pradėjo kurtis chorų draugijos įvairiuose Lietuvos miestuose, ir Naujello vargininkų kursai parengė vargininkų ir chorvedžių.

1924 m., komp. J. Žilevičiaus iniciatyva, įvyko pirmoji Dainų Šventė, kurioje dalyvavo latvių ir estų chorai, viso 87 chorai su arti 3.000 dainininkų. Programoje buvo nesudėtingos harmonizuotos liaudies dainos.

1928 m. įvyko Antroji Dainų Šventė, kurioje dalyvavo 202 chorai su 9,500 dainininkų. Jungtinio choro sunkiausios dainos buvo "Kur bėga Šešupė" ir "Užtraukim naują giesmę broliai".

Norint didingai atšvęsti Vytauto Didžiojo metus-1930 - buvo Trečioji Dainų Šventė. Bet kai kurios organizacijos norėjo atskirai rengti minėjimo šventes, ir bendrame chore dalyvavo mažiau choristų nei 1928 metais.

Po tos šventės nutarta pakelti chorų lygį, ruošiant rajonines dainų šventes ir į programas įtraukti sudėtingas dainas pajėgesnių chorų grupei.

Tokios rajoninės šventės įvyko 1938 metais Klaipėdoje, Ukmergėje ir Marijampolėje. Karo veiksmai ir Nepriklausomybės praradimas ilgesniam laikui buvo sutrukdė Dainų Šventes Lietuvoje.

Po II Pasaulinio Karo okupuotoje Lietuvoje Dainų Šventė pavesta 1946 metais, bet su komunistinėmis propagandinėmis dainomis.

Chorai Vokietijoje ir Amerikoje

Tremtiniams gyvenant Vokietijoje, stovyklose susidarė gerų chorų, nes buvo gerų chorvedžių, o žmonės turėjo laiko ir entuziazmo lietuviškoms dainoms. Be dažnų koncertų stovyklose, buvo ir organizuotai grupinėmis pastrodoma.

Prieš šį karą Amerikoje buvo nemaža rajoninių Dainų Švenčių, o didžiausia įvyko 1939 m. New Yorke, Pasaulinės Parodos metu lietuvių pastrodyme, kuriame dalyvavo 60 chorų su 3.000 dainininkų. Užsiregistravusių buvo daugiau.

Pirmoji JAV ir Kanados lietuvių Dainų Šventė įvyko Chicagoje 1959 metais. Dalyvavo 31 choras su 1,130 dainininkų. Programoje dalyvavo atskirai vyrų ir moterų chorai, jungtinis choras ir stipriųjų chorų grupė, kuri dainavo sudėtingas koncertines dainas. Publikos buvo apie 12.000, o temperatūra 104 F lauke, bet salėje gal 115 F. Publika buvo neramiai, svelkinosi senlai nesimatę, ir t.t.

Pastebėjus, kad publika šiltai priima sudėtingas dainas, buvo paskelbtas konkursas kantatai parašyti. Buvo prisiųstos trys kantatos, bet nė viena nepremijuota. Tai buvo paskirtos trys premijos dainoms, kurias komisija paskyrė už tris J. Bertulio dainas. Vl. Jakubėno "Tremtinių Giesmė" negavo premijos dėl to, kad kai kurie komisijos nariai išstreiškė, tai esąs budriūniškas stilius. Vistik ši daina buvo įtraukta į II Dainų Šventės programą ir paskirta diriguoti Budriūnui. Ši daina susilaukė didžiausio pasisekimo. Taigi, sunkiausioji daina/ ne visi chorai ją buvo paruošę/ publikai labiausiai patiko. Tai trijų birželečių kūrinys: Brazdžionio, Jakubėno, Budriūno.

Trečiai Dainų Šventei /JAV ir Kanados/ buvo iš anksto sudaryta komisija, kad pasirinktų kompozitorių ir sekančiai Dainų Šventei užsakytų kantatą. Komisija vienbalsiai pasirinko Br. Budriūną, ir šis pasirinko Brazdžionio Namų Baladę, kuri buvo pavadinta Tėviškės Namai. Jai buvo skirta trečioji programos dalis. Ji buvo kulminacinis šventės taškas.

Ketvirtajai Dainų Šventei repertuarą sudaryti buvo pavesta atskiausti Vargininkų Sąjungos valdybą New Yorke. Repertuarą sudarė iš paprastų dainų. Daugeliui dirigentų sunkiai sekėsi valdyti jungtinius chorus.

Į Trečią ir Ketvirtą Dainų šventes buvo įtraukti ir vaikų chorai. Visiems lietuviams buvo smagu žiūrėti ir klausytis jaunimo dainuojant lietuviškai ir net atmintinai.

III-oji dalis buvo skirta Budriūno kantatai Lietuvos Šviesos Keliu, irgi Brazdžionio žodžiai. Kaip kompozitorius Algis Šimkus rašė savo recenzijoj, ta kantata prasidėjo Dainų Šventė, nors tai buvo trečioji programos dalis. Ir čia matom, kad sudėtingi kūriniai publikai geriausiai patinka. Galia, kad susiskaldžiusi Lietuvių Bendruomenė šiais metais nesuruošė Dainų Šventės, kaip turėtų būti reguliariai, kas penki metai.

Dainos Menas Australijoj

Apie Australijos dainų meną tolimu gyvenantieji labai nedaug žino. Trūksta gerų rašto žmonių ir pajėgesnių organizatorių platesniam susižinojimui. Bet pernai, Br. Budriūnas buvo pakviestas Australijos lietuvių dirigiuoti Aštuntoje Australijos Lietuvių Dainų Šventėje, arba Lietuvių Dienoms. Tos šventės Australijos Lietuvių rengiamos kas du metai. Pradedamos Kalėdų pirmą dieną, baigiamos gruodžio 30 d., o gruodžio 31 d. visų daromas bendras Naujų Metų sutikimas.

Kiekvieną Lietuvių Dieną vyksta įvairūs parengimai, literatūros ir muzikos vakarai, meno parodų atidarymai, sporto rungtynės, tautinių šokių šventės, organizacijų suvažiavimai ir pan. Tada labai išjudina visus lietuvius, iš naujo atgaivina.

Paskaitininkas čia papasakojo, kaip Australijos lietuviai jį gražiai sutiko, visur labai maloniai globojo.

Minima Australijos Lietuvių Dainų šventė vyko puošnioje ir geros akustikos Adelaidės rotušės salėje, kurioje buvo geras fortepijonas ir didelis vargonai.

Pravestoj Australijos Dainų Šventėj buvo ir Vaikų choras. Vietinių pasisakymu pastarojoj Australijos Lietuvių Dainų Šventė buvo geriausiai pavykusi. Sakyta, ir svečio dirigento dalyvavimas paskatinęs chorvedžius geriau pasiruošti. O taip pat ir programoje buvo sudėtingesnių veikalų.

Paskaitininkas pagrojo iš juostų ir plokštelių įvairios lietuviškos muzikos, paminėtos jo pokalbiuose. Labai gražiai skambėjo Australijos lietuvių išleista Dainų Šventės plokštelė.

Paminėjo, kad pernai lankėsi Dainų Šventėje, okup. Lietuvoj, Vilniuje. Dalyvavę apie 20.000 choristų. Nemaža dainų skirta komunizmui. Choristai apvilkti stilizuotais drabužiais, kiekvienas choras skirtingai.

Br. Budriūnas pasikalbėjo su vietiniais lietuvių muzikais, jiems paliko savo plokštelių.

Po įdomaus pranešimo, dalyvavusieji buvo pakviesti užkandžiams ir atsigaivinimui, nespėjus įsijungti į diskusijas. Mažesniais būreliais buvo kalbamasi apie šį bei tą.

Alg. G.

Centre - muz.komp. J. Žilevičius, kuris dabar Chicagoje tvarko Muzikos Archyvą.

PAŽINKIME PRAEITĮ !

35m. NUŽMOGĖJIMO DOKUMENTUI

/tęsinys/

Taip jie be gryno oro, be vandens ir maisto buvę toliau vežami. Kartu su Palevičiūte vagone buvo uždaryta ir apie trisdešimt moterų. Jos visos kankinosi ne tik morališkai, bet ir fiziškai. Oras buvęs tvankus, kankinęs troškulys, alkis ir rūpestis. Ypač jaudinosi motinos, netekusios vaikų. Moterys alpusios iš baimės ir nuovargio.

Taip jas vežęs iki Naujosios Vilnios, Ten atidarę vagonus. Motorys manęs, kad duos vandens arba maisto. Tačiau vietoje to susilaukusios čekistų ir žydų. Jie atėję į vagonus, liepę moterims nusivilkti drabužius ir užsivilkti tais, kuriuos atnešė. O atnešę blauriius iš kažkokio zuperinio maišo pasiūtus pilkus, nešvarius marškinius ir sijoną, Tos, kurios nenorėjusios su savo drabužiais skirtis, buvusios jėga išvelkamos. Taip jos buvusios apiplėštos. Atėmę ne tik drabužius ir avalynę, bet ir tuos daiktus, kuriuos turėjusios su savim. Likusios taip, kaip jas čekistai apvilko. Išeidami vagonus vėl uždarę. Moterys likusios dar labiau nusiminusios. Jos netekusios net to, ką su savim turėjusios, jų kančios ir nevilčiškumas buvęs baisiai didelis. Jos verkusios, dejavusios, keikusios ir meldusios, o vagonai vis dardėjo toliau ir toliau. Kur jos buvo vežamos, niekas nežinojęs. Ar jas vienas vežęs ar ir daugiau tokių buvę, taip pat nežinojusios, vagone buvę tamsu, galima buvę įspėti tik traukiniui sustojus iš nugirstų balsų ir šauksmų, kurie girdėdavosi iš kitų vagonų.

Iš pradžių dažniau buvę girdėti dejavimų ir pagalbos šauksmų. Pradėjus kuriame vagone šaukti, lauke esą čekistai liepdavę nutilti. Jei balsai tuojau nenutildavę, čekistai šaudydavę į uždarytuosius vagone. Po šūvių pasigirsdavę sužeistųjų šauksmai. Tuo būdu ne vienas buvęs sužeistas ir užmuštas. Sužeistaisiais ir užmuštaisiais, kaip ir gyvaisiais niekas nesirūpinęs ir vagonų neatidarinėjęs. Juos vis vežę ir vežę tolyn.

Kiek vežę ir kaip toli vežę, pasakotoja nežinanti. Ji, kaip ir kitos moterys buvusi apalpusi. Tik lyg per sapną atsimenanti, išgirdusi ne rusiškus balsus. Pasklau, pajutusi aštrų dūrimą akyse nuo šviesos, įėję atidarė vagono durys. Jutusi, kaip buvusi nešama, kaip vokiškai kalbinęs užuojautos kupinas balsas, kaip jai davę gerti vandens, vėliau valstų. Ji buvusi tiek nusilpusi, kad nė dejuot negalėjusi.

Atsipeikėjusi Vilniaus ligoninėje. Ten ji sustiprėjusi tiek, kad galėjusi toliau keliauti. Vilniuje ji buvo aprengta žmoniškais drabužiais.

Kiek gyvų moterų likę iš tame pačiame vagone važiavusių pasakotoja nežinanti.

1941 m. rugpjūčio 1 d. grįžo į Kauną iš Bobruisko per Vilnių tremtinė Juzė Sadauskaitė, kilusi iš Raseinių miesto. Atvykusi į Raudonojo Kryžiaus įstaigą ji sutiekė apie savo kelionę tokių žinių:

Suimta ji buvo birželio 15 d. Audžgirio kaime, Girkalnio vals., pas savo motiną. Nors ji sirgo ir gulėjo lovoje, bet be jokių ceremonijų liepta jai keltis ir pasiruošti kelionei; leido paimti, kiek norėjo drabužių ir kitų daiktų, išskiriant baldus. Kratė ją daugiau kaip valandą, bet nieko nerado; dėl ko ji buvo suimta ir tremiama, ji nežino, nes ji yra paprasta /net neraštinga/ darbininkė, - nebent dėl to, kad ji buvo ištekėjusi už pil. Minco Alekso, kuris repatrijavęs į Vokietiją, dėl ko jai net tekę su juo persiskirti metrikacijos įstaigoje.

Atvežta į Raseinius, ji buvo išlaikyta kalėjime ištisą parą, kol surinko daugiau tremtinių - apie 15 žmonių - ir išvežė į Viduklės stotį - į traukinį. Iš Viduklės stoties išvežė juos birželio 17 d., išalkę be jokio maisto ir be vandens. Radviliškio stotyje leido jiems pasiimti vandens; čia Radviliškyje atskyrė vedusius vyrus nuo žmonų ir vaikų ir šiaip darė kažkokį žmonių paskirstymą.

Tame vagone, kuriuo ją vežė, buvo apie 35 žmonės, iš kurių 7 vyrai, o lik. moterys ir vaikai. Iš Radviliškio st. atvežė į N. Vilnios st. birželio 18 d. vakare ir čia išbuvo iki birželio 20 d. nakties. Per visą tą laiką nedavė valgyti ir neleido vandens pasiimti; žmonės troško, šaukė uždarytuose vagonuose, daužėsi; užtai viena moteris buvo išvilkta iš vagono /kad reikalavo vandens/ ir pagrasinta šautuvu į krūtinę, kad būsianti tuoj nušauta, jei dar šauks. Vagonų langai buvę visą laiką užkalti. Savo gamtinius reikalus tremtiniai atlikdavę per išpjautą vagone skylę. Čia N. Vilnioj tremtinių vagonai buvo stumdomi /manevravo/ visą naktį, uždarytį žmonės manė, kad juos kažkur jau nuvežė, bet, rytui išaušus, pastrodė, kad jie tebestovi toje pačioje vietoje N. Vilnios stotyje: buvo daromi, mat, naujį tremtinių paskirstymai, vagonų pergrupavimai.

Iš N. Vilnios juos išvežė penktadienį birželio 20 d. naktį, bet kitų pravažiuojamų stočių ji nepriisimenanti. Jiems neprivažiuojant Bobruisko kilo panika, mašinistas, sargybiniai ir k. palydovai pametę traukinį išbėgiojo; vienas sargybinis bėgdamas atidarė jų vagoną, ir tremtiniai irgi išbėgiojo, kur kas įmanydamas. Iš viso ešalono ji matė tik apie 50 žmonių, o kur dingo kiti tame ešalone vežami - ji nežino. Ji ir dar viena moteris lietuvė, kuri mokėjo gerai rusiškai, slapstėsi pas kolchozninkus, o kadangi nerusams, atrodė, buvo pavojinga ten slapstytis, tai pil. Sadauskaitė apsimetė esanti nebylė ir su savo bendrakeleive nesikalbėjo prie kolchozninkų.

Grįždamos jos ėjo apie 100 km. pėsčios, paskui jas paėmę vokiečių kariai ir atvežė per Molodečną į Minską, išklausinėję jas ir įsitikinę, kad jos yra lietuvės /klausė; ar jūs lietuvės/. Iš Minsko jos buvo vokiečių atvežtos į Vilnių. Vokiečiai jas pakely maitino, davė duonos, konservų ir t.t. Vilniuje Sadauskaitė kurį laiką gulėjo ligoninėje, paskui savo bendrabutyje, iš viso Vilniuje išbuvo apie 3 savaites. Laimingai grįžta namo į Raseinius, nors ir labai išvargus, su gilaiis pergyvenimų pėdsakais.

/b.d./

4 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

10 MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ

L. Eimantas

Nuo š.m. rugpiūčio mėn. 8 iki 15 dienos Dainavoje, prie Detroito, vyko jau dešimtoji mokytojų ir jaunimo studijų savaitė. Ši studijų savaitė pavadinta išskirtine ir jubiliejine. Kaip ir pernai, studijose vyravo mūsų jaunimas, o jaunimo didžiumą sudarė mergaitės. Nors senimas šį kartą buvo mažumoje, tačiau jų tarpe buvo keli veteranai, atvykę į studijas išeilės jau dešimtą kartą. Tatai tur būt rodo, kad lietuvybės gaivinimo ugnelė juose neblėsta, bet rūpestingai kurstoma, nes į studijų savaitę kas kartą vis daugiau ir daugiau sutraukia jaunimo.

Dešimtą kartą į Dainavą atvyko ir mokytojas Juozas Masilionis, Chicagos Aukšt. Lituanistinės Mokyklos direktorius studijoms vadovauti. Jo įnašas studijoms tikrai didelis : jis taip pat vadovavo II ir VII studijų savaitėms.

Nors prabėgo tik dešimtmetis, bet jau neturime kai kurių studijų dalyvių, nes jie iškeliavo... amžinybėn. Tylos minute ir susikaupime pagerbti mirusieji: rašytojas, Švietimo Tarybos pirmininkas ir pirmosios studijų savaitės atidarytojas Jeronimas Ignatonis, profesoriai ir žymieji mūsų kalbininkai Antanas Salys ir Pranas Skardžius bei kiti.

Jau pradėtas vykdyti sumanymas - Dainavoje atkurti kryžių kalną. Pernai į ateitininkų kryžiaus pašventinimą buvo atvykęs net vysk. Vincentas Brizgys. Šiemet studijų dešimtmečio proga lietuvei mokytojai ir lietuviui mokytojui atminti ir pagerbti pastatytas ir pašventintas tikrai meniškas, lietuviškais ornamentais išpuoštas, išskirtinai gražus kryžius. Šalia jo parymo ir Onos-Petro Abromaičių kryžius, skirtas lietuviškam jaunimėliui ir šeimai. Šių kryžių dievadirbiu ir išdalintoju buvo Antanas Paskočimas, turįs drožinėjimo dovaną ir meniškų gabumų.

Išskirtina studijų savaitė šį kartą buvo ir todėl, kad joje dalyvavo ir aktyviai reiškėsi keli mūsų jauni mokslo žmonės. Dr. Viktorija Skrupskelytė labai įdomiai kalbėjo apie naujausią mūsų poeziją. Ši gili literatūros kritikė įmato teigiamų reiškinių ir dabar tėvynėje lietuvių puotų kūryboje. Dr. Alg. Norvilas vaizdžiai net dvejose paskaitose, apibendrino Šiaurės Amerikos žemyne dvikalbiškumo atmosferą ir nurodė šių kraštų pedagogų bei psichologų teigiamą linkmę į dvikalbiškumą. Teresė ir dr. Jonas Bogutai davė du išskirtinus filmus, šiuo metu dar naujoves. Jie abu tam tikrais elektronikos aparatais įrekordavo į video juostas mūsų senesnės emigracinės kartos gyvenimą Shenandoah apylinkėse, Pensilvanijos valstijoje, taip pat pasikalbėjimą su žymiuoju mūsų humoristinės poezijos kūrėju Antanu Gustaičiu. Video juosta patogi tuo, kad ją galima perleisti per televizijos imtuvą ir savo kambary pamatyti ką nori.

Kaip ir ankščiau, ir šį kartą studijų savaitę praturtino plačiai žinomieji paskaitininkai.

Prof. dr. Jonas Puzinas ryškiai, ir skaidrėmis pa- iliustruodamas, atkūrė vaizdą, kaip rėdėsi ir puošėsi senovės lietuviai. Prie Šventosios kasinėjimuose atrasta drabužių liekanų 3 tūkstančių metų senumo. Pilyse ir laidojimo vietose atkasta įvairiausių papuošalų, kurie liudija, kad jau tada būta aukštų kvalifikacijų juvelyrų papuošalams gaminti.

Kitą dieną prof. Puzinas bandė patenkinti mūsų smalsumą: kur gi buvo mūsų senoji sostinė? Senovėje turėjom daug sritinių kunigaikščių, kurie jau XI amž. buvo priversti jungtis, kad apsigintų nuo gaulių priešų. Tuo būdu ir Mindaugas liko pirmuoju mūsų suvienytos valstybės monarchu, tačiau, kur jis rezidavo, žinių kaip ir nėra. Rusų metraščiai mini Mindaugo sostinę Vorutą, o istorikas Batūra tvirtina, kad jo sostinė buvusi Vilniuje. Buchovco metraštis nurodo, kad Mindaugo sostas buvęs Naugarduke, Kernavėje, Senuose Trakuose ar pagaliau Vilniuje. Kad Vilnius nuo seno egzistavęs, liudija ir pilies iškasenos iš 5 amž. Viena tik aišku, kad Kernavė buvusi Traidenio sostinė.

Aisčių pasiuntiniai 5 amž. lankėsi Ravenoje/ Italijoje/ pas karalių Teodorių ir nuvežė jam dovanų. Prof. Puzinas prie paskaitos pridėjo karaliaus Teodoriko laišką, savotiškai aiškinantį gintaro kilmę. Štai laiško vertimas:

Karaliaus Teodoriko laiškas apie gintarą.

"Aisčiams karalius Teodorikas. Kaip patyrėme, jūsų pasiuntiniai iš tokios tolybės atvyksta ir jūs labai trokštate mus pažinti, kad, net Okeano pakrantėse begyvendami, užmegstumėte su mumis dvasinį ryšį. Mielas mums labai ir malonus prašymas, kad mūsų garsas pasiektų jus, kuriems negalėjome išleisti jokių pasiuntinių. Malonu, kad jau suradote, ko klaidžiai jieškojote nežinodami; nes tarp tiek tautų leistis kelionėn nėra geisti ko lengva. Ir todėl, norėdami širdingai atsakyti į jūsų sveikinimą, pareiškiame, kad mielai širdimi buvo priimti jūsų per nešėjus atsiųsti gintarai. Į jus krintančios Okeano bangos išneša šią lengvutėlę substanciją, kaip kad ir jūsiškių pranešime buvo pasakyta. Jie sakė, kad jūs laikote nežinomu daiktu, iš kur atėina ši substancija, kurią, jūsų tėvynės tiekiamą, jūs gaunate gausingiau, negu visi žmonės. Ši, kaip toks Kornelijus aprašo, Okeano vidury esančiose salose teka iš medžio sunkos, iš kur ir sunkinė / gintaras/ vadinas, saulės kepinama, pamažu sukietėja. Tad sakai tampa metalu /?/, permatomo plonumo, čia raustančio šafrano spalvos, čia tirštėjančio liepsnos vaiskumo. Kai nukrenta jūros pakrantėn, pakaitom stūbuojančios bangos išskalauna jį ir išmetusios perduoda jūsų krantam." Tai mes laikėme reikalingu nurodyti dėl to, kad nemanytumėte, jog ką jūs laikote paslaptingu, išeina iš viso už mūsų žinojimo ribų. Taip pat lankykite mus dažniau keliais, kuriuos jūsų meilė atvėrė, nes visuomet yra naudingas įgytas palankumas turtingų karalių, kurie kad ir maža dovana maldomi, atsimoka visuomet didesniu atlyginimu. Kai ką perdavėme jums dar žodžiu per jūsų pasiuntinius, per kuriuos skelbiame savo nutarimą, kuris turėtų būti malonus".

Bus daugiau.

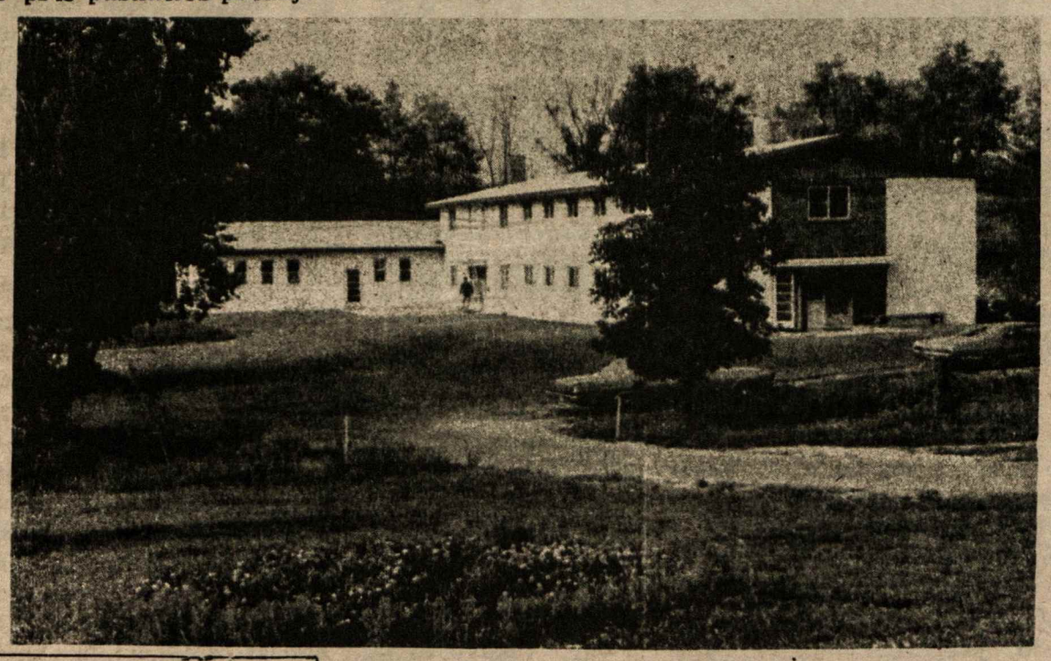

DAINAVOS STOVYKLAVIETĖ

Informacija pensininkam

Vieta gyventi. Jei ketinate kraustytis, yra įvairios apsigyvenimo vietos: apartamentai, kambariai privačiuose namuose, senelių prieglaudos, rezidenciniai viešbučiai ir slaugymo namai. Laukiančių asmenų sąrašai yra ilgi. Planuokite iš anksto, ypač jeigu norite gauti privatų kambarį. Bendruomenės informacijos centras Toronte ("Community Information Centre") pataria kaip pasirinkti tinkamą apsigyvenimo vietą arba galimą pakaitalą. (Tel. 863-0505).

Apartamentai ir apartamentiniai viešbučiai. Tai žemos nuomos butai be baldų tiems, kurie turi 60 metų ar daugiau. Jie gali rūpintis savimi ir savo butu. Į juos priimami išgyvenę metropoliniame Toronte mažiausiai vienerius metus ir turį **iš viso pajamų (įskaitant kapitalo palūkanas) nedaugiau kaip $600 į mėnesį arba $900 porai.** Kaikuriose vietose galima gauti butus be virtuvės, bet su centriniu valgomuoju. Priklausomai nuo gyvenamosios vietos laukiančiųjų asmenų sąrašuose tenka išbūti nuo vienerių iki dvejų metų. Geriau kreiptis asmeniškai arba telefonu: "Metro Toronto Social Services", 10th Floor, East Tower, City Hall. (Tel. 367-8570).

Norint gauti butus be baldų šeimoms arba betkokio amžiaus suaugusiems su ribotomis pajamomis pastarųjų penkerių metų laikotarpyje turintiems Toronte vienerių metų gyvenvietę, reikia kreiptis asmeniškai, telefonu arba laišku į "Ontario Housing Corporation", 101 Bloor Street West, Toronto M5S 1P8. (Tel. 965-9915).

Senelių prieglaudos rūpinasi tais, kurie negali gyventi savarankiškai. Metropolinio Toronto socialinių tarnybų departamentas valdo savivaldybių pastatus. Išlaikymo mokestis nustatomas pagal asmens pajamas ir turtą. Kreiptis į: "Homes Admissions Unit". (Tel. 367-8631).

Prieglaudos, kurias valdo religinės arba kitos organizacijos, mokestį nustatančios pagal asmens pajamas, paprastai priima asmenis, galinčius rūpintis savimi. Kaikurios prieglaudos rūpinasi ir tais gyventojais, kurie tampa bejėgiais. Pasitarkite tuo reikalu su savo draugais, gydytoju, dvasininku ar "Community Information Centre" 863-0505 Toronte.

Slaugymo namai (nursing homes) yra privatūs. Jie turi Ontario sveikatos ministerijos leidimus. Daugumas lovų yra skiriamos tiems, kurie kasdien pastoviai yra reikalingi bent 1½ val. slaugymo ir reguliarios medicininės priežiūros. OHIP ("Ontario Health Insurance Plan"—Ontario sveikatos draudos planas) pagal papildomą rūpinimosi sveikata programą moka $12,60 (tai gali keistis) į dieną; skirtumą sumoka ligonis arba jo šeima (priklauso nuo gyvenamosios vietos pobūdžio). Norint patekti į tokius slaugymo namus ir gauti OHIP paramą, reikia turėti ligonio gydytojo rekomendaciją ir OHIP patvirtinimą.

Likusios lovos yra tiems, kurie mėgsta tokio pobūdžio apgyvendinimą ir pajėgia mokėti, bet neturi teisės gauti OHIP paramą. Jos taip pat skirtos asmenims su ribotomis pajamomis, kuriuos apgyvendina metropolinio Toronto socialinių tarnybų departamento "Homes Admissions Unit" (367-8631).

Išsamesnes informacijas apie slaugymo namus arba jų pakaitalą teikia "Community Information Centre (863-0505).

Kambarių nuomojimo tarnyba turi sąrašus tinkamų kambarių nuomoti privačiuose namuose. Betkuris vyresnio amžiaus asmuo gali gauti tokius sąrašus nemokamai ("Senior Citizens Room Rental Service", 192 Carlton Street, tel. 923-5859).

Savininko ir nuomininko ginčo atveju pataria ir tarpininkauja "Landlord and Tenant Advisory Bureau of Metro Toronto", 67 Adelaide Street East. (Tel. 367-8572).

Namų ūkio tarnybos ("Homemaker Services"). Namų ūkio tarnyba padeda už mokestį, nustatytą pagal asmens pajėgumą. Jeigu gyvenate Etobicoke, skambinti: "Etobicoke Red Cross", 236-1056; Scarborough: "Scarborough Red Cross", 264-3457. Kitose Toronto dalyse skambinti: "Visiting Homemaker Association", 487-1565.

Komercinės namų ūkio ir asmenų su vaikais tarnybos, veikiančios pagal nustatytą mokestį, yra išvardintos geltonuose telefono knygos puslapiuose "Personal Service Bureaus", "Nurses" arba "Nurses Registries".

Globa namie. Sergantiems arba sveikstantiems namie, gydytojui paprašius, namų ūkio tarnybą ir profesinę globą teikia "Home Care Program".

Valgis pristatomas suaugusiems invalidams ir neišeinantiems iš namų senyviems asmenims kaikuriose Toronto srityse nuo vienos iki penkių dienų į savaitę už nuosaikų mokestį. Teirautis: "Community Information Centre", 863-0505.

Tarnybos, kaip apsipirkimas, atsitiktiniai darbai, palydovai, vizitai ir transportacija, yra parūpinamos kaikuriose metropolinio Toronto srityse. Apie vidutines galimybes arba vietinius informacijos centrus teirautis: "Community Information Centre", 863-0505.

Sniego valymas. Visi miesto rajonai turi tam tikrus potvarkius, liečiančius šaligatvius. Pasitikrinkite vietinėje savivaldybės įstaigoje. **Canadian Scene**

KRENVI VEIDRODŽIAI

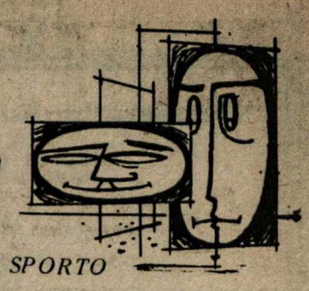

ARĖJAS VITKAUSKAS — SPORTO REKOMENDACIJA:

Žinoma, nebus rekordas, jei daužyti imsi mordas, bet kai smogsi prie žiūrovų — jiems nebus tas drovu: kai nutvosi kokį poną, gausi "pirma čempioną"!

Tik, vyruti, be taisyklių mordiškų žiaunų tąsyklių nevartok, nes tai ne "sportas"! —laukia nuovados "kurortas"!...

Ot, kai boksui apsirengsi, koki Šmelingą nuengsi — būsi bravo, "kietas" vyras, ir paveiksi "širdis tyras"!

Bet, ir muškis tik 'geruoju", ne kitaip, — rekomenduoju!..

(Rašyta dar Kaune)

SKELBIMAS

Skelbimų lentoje kabojo vieno Paryžiaus teatro afiša, reklamuojanti naują pjesę "Mano žmona — pantera". Netrukus toje afišoje ranka atsirado įrašas: "Mano — taip pat".

Sakyk, o kur yra ta paroda?

A A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI — ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagelbos. Ateięs pas mus — nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henrikui N. 277-7868.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11 iki 11,30 val. vak.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA $ 10.00 metams ir $6.00 pusei metų.
KELEIVIS
PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $30.00, pusei metų — $16.00, trims mėn. — $8.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $26.00, pusei metų — $14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — $31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	8½ %
term. depozitus 1 m.	9½ %
IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	11%

KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI

Filmas iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo bus rodomas rugsėjo mėn. 19 d. tuojau po 11 val. Šv. Mišių, AV parapijos salėje. Ramovėnai kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius, o ypač už Lietuvos ribų užaugusį jaunimą, atvykti ir pasigrožėti mūsų tėvų žemės gražiais vaizdais, karluomenės paradu, tautine olimpiada, studentų ir šaulių paradais, Lietuvos karluomenės įžygiavimu į Vilnių ir kt. Prašome nevėluoti, nes filmas bus rodomas tuojau po Šv. Mišių.

Karluomenės šventės minėjimą šiemet rengia kartu ramovėnai ir mergaičių choro Aidas tėvų komitetas lapkričio mėn. 27 d. Jaunimo Centre. Po trumpos oficialios dalies, meninę programos dalį atliks Clevelando ramovėnų vyrų choras. Sekmadienį, AV parapijos šventovėje bus iškilmingos Šv. Mišios, kurių metu giedos svečiai iš Clevelando. K.B.

AUKSINĖ SUKAKTIS

Rugpjūčio 21 d., šeštadienio vakarą M. ir K. Kvedarai atšventė savo auksinę vedybinę sukaktį šimtinės savo giminių, draugų bei pažįstamų tarpe.

5 val. po pietų A. Vartų parapijos bažnyčioje vyko pamaldos jų garbei, kurių metu šv. mišias atnašavo klebonas prel. dr. J. Tadarauskas, talkinamas svečio iš Romos, prel. Tulabos.

Po maldų bažnyčioje svečiai susirinko J. Centro salėn vaišėms, kurioms vadovavo sūnus Vyt. Kvedaras. Prel. Tulabai sukalbėjus maldą, prasidėjo užkandžiai ir įvairūs pokalbiai. "Jaunavedžius" pirmasis pasveikino prel. dr. J. Tadarauskas, pažymėdamas, kad Kvedarų šeimos nariai yra dideli lietuviai patriotai ir religingi žmonės, daugumoje sustodamas ties "jaunaja" M. Kvedariene. Ji, kaip profesionalė mokytoja, ilgą laiką dirbo liet. šeštadien. mokykloje, nuoširdžiai mokydama vaikus gimtosios tėvų kalbos ir sklepydama meilę jiems nematytai Lietuvai. Po šio sveikinimo jiems buvo sugiedota ilgiausių Metų ir pakelti šampano tostai.

Toliau sveikino mokytojų vardu mokyklos vedėjas J. Mikšys ir šešt. mokyklos buv. mokinių vardu buvęs mokinys M. Sakas. Kalp šauliams, šaulė Petkevičienė įteikė raudonų rožių puokštę vietos šaulių kuopos vardu.

Kalbėjo ir čikagietis J. Krelvėnas, senas Kvedarų šeimos prietelius dar iš Lietuvos, kuris dalyvavęs pirmose jų vestuvėse Lietuvoje ir dabar, po 50 metų turėjęs malonią progą dalyvauti jųjų antrose, auksinėse vestuvėse šiame krašte. Sakėsi, gerai pažinojęs p. Kvedarienę kaip mokytoją, o jos vyrą kaip miškininką girininko pareigose. Tada jauni žmonės sukūrę šeimą turėjo įvairių problemų, bet abiem sutartinai veikiant, viskas buvę gerai.

Linkimo buvo lemta apleisti savąjį kraštą ir už tai brangiai užmokėti: Lietuvoje buvo likęs jų vyriausias sūnus, partizanų eilėse žuvęs.

Kiek pavėluotai solenizantų pasveikinti atvyko vlkaras kun. Jonuška ir KLB pirmininkas Simanavičius su ponia. Už pagerbimą atsilankymu, linkėjimus ir dovanas svečiams padėkojo M. Kvedarienė.

Šio sulėkimo kaltininkai dabar jau yra pensininkai, bet dar aktyvūs bendruomenės nariai. Čia pat gyvena jų vyresn. sūnus Vytautas su šeima ir antrasis sūnus Valdotas su šeima, kuris turi savo dantų kabinetą.

Tad-dar šviesios ateities jaunavedžiams! Zp.

po chicagos dangum

- Pagerbtas lietuvis Senatorius -

Liepos mėn. 25 d. Chicagoje susirinko virš dviejų tūkstančių žmonių pagerbti vienintelį lietuvį senatorių Frank Savicką. Labai mums yra smagu girdėti, kad šalia įvairių žmonių gerovei įstatymų, sen. F. Savickas rūpinasi ir Marquette Parko likimu kartu su meru Daley. Paskutiniu laiku juodieji visiškai be jokio reikalo užsimanė drumsti mūsų ramią ir taikiai gyvenančią apylinkę - etninę koloniją, norėdami ją nugyventi.

Sen. F. Savickas buvo gražiai pasveikintas 27 distrikto žmonių. Atsilankė vyr. judėjimo teismo prez. Finley, mūsų 15 ir 13 Wardo aldermanai, daugybė įvairių įstaigų tarnautojų. Buvo didelis būrys ir lietuvių. Foto - grafas Masiulis padarė daug nuotraukų, kurios tilpo ir dar tilps išeinančiuose dienraščiuose. Visi gražiai praleido laiką, linksmai pasišoko prie smagios muzikos, pasidalino mintimis apie ateities darbus. Sen. Frank Savickas visiems nuoširdžiai dėkojo ir tikisi, kad visų remiamas, vėl galės toliau tęsti savo darbus Illinois senate. Mes jam linkime sekmės. Mums lietuviams yra didelė garbė turėti nors vieną savo senatorių šioj valstybėj.

6 psl.

toronto

popietė savuose namuose

S. Pranckūnas

Padūkusi naktis

Iš nuotaikingo, sekmadienio popietei susirinkusių svečių ratelio, vienas dalyvis išsiskiria savo paniūrumu, bloga nuotaika.

Po sočių pietų, girkšnojant spragsintį, rožinį vyną, patrauklių rausvumu spindintį papildomose taurėse, viena ponia susidomi greta sėdinčiuoju kaimynu.

Niurzgus vyras, išgirdęs klausimą, pakelia nustebusias akis tokiam, greta sėdinčios simpatingos ponios dėmesiui. Bet tuo pačiu jis pastebi ir kitų svečių atkreiptą dėmesį. Atrodo, lyg visi, prie stalo buvę pietautojai, staiga susidomėjo iškeltuoju moteriškės klausimu.

Vyras, nepatogiai pasiraivęs ir nerasdamas kitokios išeities, atviral prisipažįsta tikrai esąs blogoje nuotaikoje. O, kaip jis toliau paaiškina, to priežastimi esanti vakarykštė išvyka už miesto. Tiksliau pasakius, vienų pažįstamų naujos vietovės įkurtuvės. Geri jo bičiuliai pereitą pavasarį įsigijo už miesto mažą ūkį. Jie gražiai jį aptvarkė, išpuošė sodybą ir vasaros pabaigtuvėms suruošė balių. Gal norėdami geriau pasiryškinti savuoju užsimojimu, ar plačiau pasirodyti jų pasirinktoje patrauklioje vietoje, gausių svečių tarpan jie pasikvietė ir kai kuriuos iškilesnius mūsų visuomeninin-kus.

Balius, kaip balius, buvo gražus ir nuotaikingas. Prasidėjo jis tuojau po pietų. Sodybos prieglobstyje, tiesiog gryname ore buvo valgoma, vaišinamasi ir šokama. Neapsiėjo, žinoma, be oficialių kalbų ir sveikinimų šeimininkmas.

Viskas taip gerai klojosi, kad su besileidžiančia saule kai kurie svečiai atsisveikino ir išskubėjo į namus. Ir jie su žmona buvo nutarę su vakaro prieblanda patraukti į likusią savaitgalio dalį praleisti netoliese esančioje savoje vasarvietėje. Bet tuo metu ir įvyko visas nenumatytas, kaip čia pasakius, pats nemaloniausias baliaus atvejis. O tai atsitiko dėl to, kad jis paskubėjo per daug paimti...

Saulei leidžiantis ir žmonai jau raginant važiuoti, jis nenorėjo apie tai nei beklausyti. Tuo labiau, kad likusieji svečiai persikėlė į vidų. Čia buvo perkeltos vaišės ir nuotaikingoji Šabaniausko ir Panavaitės dainomis aidinti muzika.

Taip jie, visi likusieji, linksmai tęsė tą šaunųjį

Union Pier — Sandūnais vadinama vasarvietė.

studijų dienos. Rugpj. 14-15 d buvo Detroito Jūrų Šaulių iškilminga Jūros Diena su visomis apeigomis ir iškilmėmis prie Lietuvių Salės.

Rugpjūčio 3 d. įvyko pirma Lietuvos Aidų radijo programa, kurią pirmą kartą girdėjo vasarotojai. Po jos buvo pravestos diskusijos. Naudingų pastabų patiekė p. Narutis, akt. Vilutienė, Al. Karaitis ir viešnia iš Windsor'o. Prof. Jonikas paskatino įsigyti Lituanistinio Instituto kalbos ir tarmės išleistą plokštelę, kuri duoda pagrindus, kaip išmokti tarti ir kirčiuoti. Nors Kazė Brazdžionytė yra baigusi Lituanistikos Institutą, bet jai dar reikia laiko ir pastangų geriau apvaldyti kalbą radijo bangomis. Buvo iškeltas klausimas dėl programos laiko. Reikia tikėtis, kad netrukus kaip nors pasiseks gauti 7 val. vakaro laiką. Tektų tik džiaugtis ir visiems šią programą padėti išlaikyti. Yra taip pat pranašysčių, kad lietuviai tarsis ir svarstos būdus, kaip įsigyti savo radijo stotį. Dabar tai kainuotų iki milijono dol., gal ir daugiau.

Union Pier Namų Savininkų organizaciją dabar pirmininkauja p. Bumelis. Jų našus ir linksmas parengimas įvyko rugpj. mėn. 7 d. Lietuvių Salėje. Kasmet į Union Pier gyventi atvyksta išėję į pensiją žmonės, įsigydami čia žieminius namus.

- Gintaro Vasarvietėje -

Arčiausiai ir patogiausiai lietuviams iš Chicago yra pasiekiama Gintaro vasarvietė. Jau daugelį metų kaip p. Karaičiai ją išlaiko, o vasarotojų niekad nestinga. Mūsų visų žinomą Union Pier miestelį kerta Red Arrow kelias. Čia virš šimto lietuvių, daugumas iš Chicagos, turi mažesnių ir didesnių vasarviečių, bet Gintaro yra iš visų didžiausia ir patogiausia, ant Michigan'o ežero kranto. Čia vasarojo jau, per tuos 17 metų p. Karaičių žinioje, tūkstančiai. Čia kas sekmadienį nuaidi lietuviškos giesmės ir vyksta pamaldos, kurioms rūpinasi Tėvai Jėzuitai. Į pamaldas susirenka ir iš toliau atvykę.

Gintare šiemet vyksta dail. Pautienlaus paroda. Jis čia pat ir vasaroja. Yra ir lietuviškai s ornamentais išpuošto p. Lapšio stiklų, su gražiomis tulpėmis, vytim, Gedimino stulpais ir kt. vaizdais.

Vyko įvairių organizacijų suvažiavimai, ateitininkų

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	
9% už 1 m. term .dep.	9½% už asm. paskolas
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

Balio Maskeliūno

ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • *apie 20 METŲ PATIRTIS*

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814

2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

V. Bačėnas *All Seasons Travel*, B.D.

2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

įkurtuvių balių. Nežiūrint, kad žmona pakartotinai ragino ir svečiai vieni po kitų nusiimdinėjo, jis dabar nebejautė jokio noro kur nors beskubėti. Tuo labiau, kad likusių ir nuotaikingiausių svečių tarpe vyravo mūsų iškilieji žmonės. O tą vakarą, būdamas tokioje padėtyje, jis nebegalėjo jokiu būdu jiems užsileisti: nei išgėrime, nei nuotaikingume.

Ir ką jūs pasakysite. Jiems taip beuliojant ir visai praradus skubančio laiko sąvoką, jis netikėtai dirstelėjo į langą ir pamatė brėkštant naują sekmadienio rytmetį. Tai pastebėjęs, jis susigriebė. Tik dabar jis suprato, kad per ilgai užsibuvę, kad išvargę šeimininkai jau senai nieko neberagina vaišintis. Taip nieko daugiau niekam nesakęs, neatsisveikinęs net su dienos metu kalbas sakiusiais visuomeninin-kais, jis tik griebė žmoną už rankos ir kuo greičiau nėrė pro duris lauk.

Dėl to taip ir pasilikusi jų planuotoji kelionė į vasarvietę ir velniop nuėjęs visas savaitgalis. Jie grįžę tiesiog namo. O dabar, pusiau migus, pačioje bloglausioje nuotaikoje, jis atėjęs čia, į Lietuvių Namus, patalsyti per padūkusią naktį prarastą sveikatą.

Dabar namai labai pabrango dar ir dėl to, kad netoli bus statomos arklių lenktynių stadijonas, kuris sutrauks daug naujų gyventojų ir tarnautojų. Čia daugelis net ir vasarotojų gauna iš ūkininkų nusipirkti pigiai šviežių maisto produktų. Prieš kiek laiko čia buvo įsigiję nuosavybių ir juodukai, bet jie nepastovūs ir jų skaičius mažėja, o iš jų nuperka ne tik lietuviai, bet ir lenkai, rumūnai ar kitų tautų žmonės.

Union Pier vasarotojus pasiekė žinia, jog paskelbta, kad į Tautinių Šokių šventę nebėra bilietų. Argi jau tai tiesa-klausia nevienas, kuris ruošėsi juos įsigyti. Bet reikia tikėtis, kad tai netiesa. Visi pageidauja, kad apie šį reikalą rengimo komitetas plačiau parašytų ir išaiškintų tikrą padėtį.

Bal. Brazdžionis

SUKŪRĖ LIETUVIAI ŠEIMAS

Advokatas Algis Puteris, plačiai pažįstamas kaip lietuviškos veiklos puoselėtojas ir Donata Žulytė, irgi gerai žinoma lietuvių skautų veikloje, susituokė rugpiūčio mėn. 14 d.; taipgi sukūrė lietuviškas šeimas — Stasys ir Regina Ramanauskai ir Algimantas ir Ramūnė Jonaičiai.

• Solistas ir muzikas Vaclovas Verikaitis atidarė privačią muzikos studiją. Jis yra profesionalus gimnazijoj muzikos mokytojas ir todėl jo studija veiks tik vakarais.

sudbury

• "Geležinis Vilkas" medžiotojų ir žūklautojų klubas š.m. rugsėjo mėn. 5 d. V.M. Gudritūnų vasarvietėje Wholsey Bay, rengia tradicinę metų gegužinę.

Programoje: prizinis šaudymas perėinamąjai taurei laimėti. Pavienių asmenų šaudymo rungtynės, sportas ir kt. Veiks bufetas, karšti pietus.

Kviečiami "GV" klubo nariai, visi Sudburio ir apylinkių lietuviai, kitų kolonijų sporto klubo nariai, svečiai.

"Geležinis Vilkas" klubo Valdyba

• Nepamirškime, kad L.Š.S.T. "Maironio" kuopa š.m. rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį, švenčia įsikūrimo metines. Šventins kuopos vėliavą, paminės Tautos šventę. Programa bus labai įdomi, taip pat visų dalyvių bendra vakarienė - banketas. Visi tautiečiai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti, pasikviesti svečių. Renginys vyksta 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, 6 val. v. Iki pasimatymo.

L.Š.S.T. "Maironio" kuopos Valdyba

• Nepamirškime, kad L.Š.S.T. "Maironio" kuopa š.m. rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį, švenčia įsikūrimo metines. Šventins kuopos vėliavą, paminės Tautos šventę. Programa bus labai įdomi, taip pat visų dalyvių bendra vakarienė - banketas. Visi tautiečiai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti, pasikviesti svečių. Renginys vyksta 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, 6 val. v. Iki pasimatymo.

L.Š.S.T. "Maironio" kuopos Valdyba

MONTREALIO OLIMPINEI LIEPSNAI UŽGESUS

st.catharines

Šaulių Žinios

Niagaros Pusiasalio POVILO LUKŠIO šaulių kuopos valdyba rugpjūčio mėn. 15 d. susirinko posėdžiui. Jame buvo padaryti svarbūs ir kuopai naudingi nutarimai.

Pirmas - tautinių šokių grupei Nemunas paskyrė palengvinti kelionės išlaidoms į Chicagą $75. Antras-kadangi Skautų organizacija mūsų kolonijoj daug yra pasidarbavusi, tai jiems paskyrė $30. Trečias - suruošti penkmečio minėjimą.

Atrodo, tie trys punkteliai nėra daug kas, bet matosi, kad kuopos šauliai nemlega, bet po truputį kruta, ir kad, kaip kiti galvoja, veikla nemažėja, bet didėja.

5-tų metų sukaktiės minėjimas įvyks š.m.spalio 2 d., 185 Bunting Rd., St. Catharines Ont., ten, kur buvo Joninės. Kas dalyvavo Joninėse, tas jau žinote kur, kas ne - štai nurodymai:

Važiuojantiems iš Buffalo, ir privažiavus Glendale ave., įsukti į dešinę, apvažiavus "cirkelį", įvažiuoti į 8-tą kelią. Tada važiuoti tiesiog, ir privažiavus kanalo tiltą, laikytis dešinės. Pirmą šviesą privažiavus, Bubting Rd., sukti į dešinę, ir porą žingsnių pavažiavus, kairėje pusėje randasi minėta salė. Važiuojantiems iš Toronto, privažiavus St. Catharines, imti Niagara St. įvažiavimą, ir važiuoti Service Rd. iki Bunting Rd. Prie šviesos sukti į kairę po tiltu, ir už poros žingsnių, kairėje pusėje bus minėta salė. Tikimės, lengvai surasite, ir skaitlingai spalio 2 d. minėjime dalyvausite. Tokios pradinės informacijos. Plačiau bus paskelbta vėliau.

N.P.P. Lukšio š.k.
Sekretorius

Negęstanti prisiminimai

Dvidešimt pirmosios Olimpiados liepsna užgeso jau prieš mėnesį laiko, bet jos dvasia Montrealyje tebegyvenama. Gal tik dabar pradedama įsisąmoninti, kad tai buvo pasaulinio masto įvykis Montrealyje, ir kaip toks, kažin ar kada pasikartos.

Atrodo, kad montrealiečiai mažiau domėjosi pačia Olimpiados sporto esme, nes jiems prieš tai televizijos ekrane perdaug teko stebėti vargindančius pastruošimus patalpų statybai, keliančių abejones, ar iš viso Olimpiada įvyks, pastatų laiku neįrengus.

Dingus abejonėms, atsirado kiti rūpesčiai: kiekvienas suko galvą, kaip prilims ir sutalpins savo svečius tų dviejų savaičių laikotarpyje. Taipgi, atrodė, kad montrealiečiai mažiausiai iš anksto pasirūpino įėjimo bilietais. Jie juos pirko iš perpardavinėtojų kartu su savo svečiais. Daugelis pajuto ir įsitikino, kad jei vėl būtų tokia Olimpiada, galima būtų tik iš bilietų perpardavinėjimo užsidirbti aplankyti visas

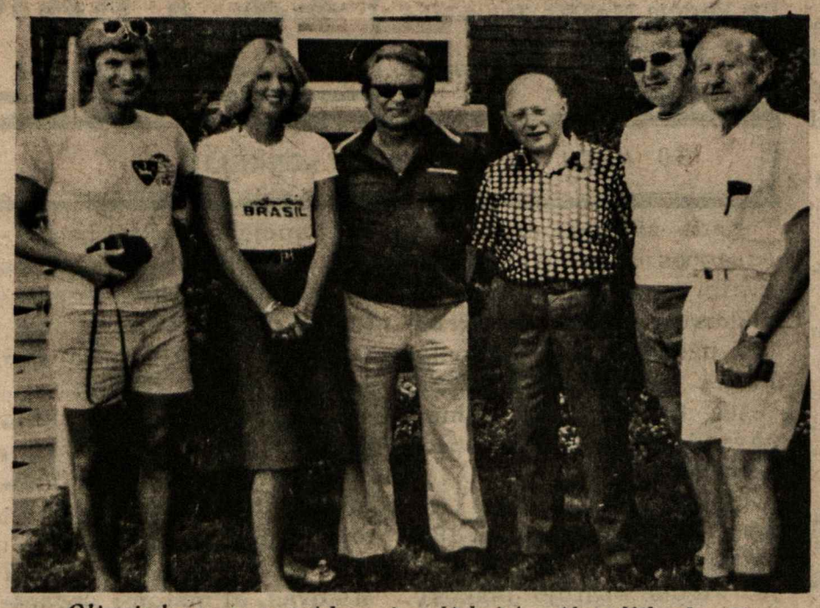

Olimpiados metu pas Adomonius. Iš kairės: Algis Milvydas iš Australijos, Vida Adomonytė (pareigūnė Olimpiadoje), Antanas Laukaitis (korespondentas iš Australijos), Viktoras Zelvys ("Žalgirio" pirmininkas iš Vilniaus), Raimondas Sonda iš Toronto ir H. Adomonis.

sporto programas. Prie įėjimo, juodoj rinkoj bilietą pirkti ir čia pat jį parduoti didesne kaina buvo visai nesunku. Tai patyrė daugelis, norėdami savo svečiams pasitarnauti.

Pasibalgus Olimpiadai, ir lietuviai montrealiečiai pradeda dasiprotėti, kodėl niekas nesubūrė lietuvius vienon vieton, kai jų buvo atvykę iš viso pasaulio. Pavienėse šeimose kai kas susitiko ir tautiečių, atvykusių iš mūsų tėvynės Lietuvos. Dalis jų atvyko rungtynėms, kiti telšėjavo už Sov. Sąjungą. Korespondentų bei kitais titulais atstovavo. Jiems, atrodo, buvo malonu susitikti ir susitikimų nevengė. Jiems, kaip ir mums, tačiau, buvo stoka laiko.

Peršasi mintis, kad KLB Montrealio Ap-kės vardu bendrą pasaulio lietuvių susitikimą Olimpiados proga, bent trumpą, galima buvo padaryti. Tai ne pirmas kartas, kad to nepadarome. Juk ir po Expo/67 gailėjomės, kad esamą padėtį tinkamai nelšnaudojame. Anuometinę kaltę būtų tekę mesti ne Apylinkės ar Krašto valdyboms, bet pačiai Pasaulio Liet. Bendruomenės V-bai ar kitoms institucijoms.

Bendrai, mes lietuviai pratę vėluotis, nesuspėję pasiruošti ir kiniems tikslams, kai tuo tarpu ukrainiečiai net Olimpiados laiką politiniai perkrautai išnaudojo.

prp.

SKAUTAMS

BŪTINAI REIKALINGAS PAPILDYMAS

Torontiškės skautės-akademikės Saulės Mažeikaitės 1974.VIII.19 paskaitėlę atspausdino "Mūsų Vytis" šių metų pirmame numeryje, kurį gavau šio rugpiūčio mėn. pirmoje pusėje.

Miela sesė - akademikė kalba apie kultūros paminklų restauravimą Lietuvoje. Ji pažymi, kad nuo 1950 metų įkurta mokslinė restauracinė - gamybinė dirbtuvė, kuri dabar intensyviai atlieka tyrinėjimo ir projektavimo darbus ir vykdo architektūros konservavimą, restauravimą.

Savo temoje bene plačiausiai sesė S. Mažeikaitė aptaria žymųjį kultūros ir architektūros paminklą - Šv. Jono bažnyčią Vilniuje. Ji teigia, kad 1955-57 metais ši bažnyčia, kaip nuo karo nukentėjusi, buvo restauruota, o nuo 1963 m. bažnyčia perduota Vilniaus Universitetui ir po ilgų metų tyrimų joje ir dabar vyksta aktyvi rekonstrukcija. Pagrindinis restauravimo tikslas - sutelkti lygias teises visiems šios senosios bažnyčios stiliams, kurie yra palikę savo įtaką ir ieškoti būsų, kaip šiuos kompomentus pademonstruoti.

Paprastai, "Mūsų Vytyje" po skautų - akademikų straipsniais dažniausiai nurodomi šaltiniai, kuriais tezės paremtos. Gaila, kad sesė S. Mažeikaitė šaltinių nenurodė. Todėl, tegul ji man atleidžia, jei padarysiu šiuo klausimu papildymą.

Šių metų pirmame ketvirtyje iš Lietuvos išvykęs dailininkas Vladislovas Žilius, aktyvaizdinis lūdininkas, šių metų gegužės mėn. 15 dieną "Draugo" dienraštyje štai ką rašo: "...sunaikinama arba išvežama Maskvon didžioji dalis kultūrinių meno vertybių, buvusių jose paveikslų, skulptūros, altoriai, vargonai, ištisi interjerai, ne vienerių net neįkainuojamos vertės. Kaip vieną iš daugybės okupacinio vandalizmo pavyzdžių galima paminėti Šv. Jono bažnyčios Vilniuje išnuomavimą kuriam laikui "Belorusfilm" kino studijai. Bažnyčioje buvo filmuojamas karo fragmentas: ant altorių sprogінėjo granatos, sprogstančių sviedinių skeveldros daužė freskus ir vitražus, nuo postamentų griuvo ir dužo tikros skulptūros... Kaip patogu, viskas tikra, nereikėjo eikvoti lėšų statant panašias dekoracijas... Toje pačioje bažnyčioje anksčiau rusų kareiviai sunaikino vienus iš geriausių Europos vargonų, kaip panašios vertą kulto objektą..."

Tai tur būt paskutinis Šv. Jono bažnyčios Vilniuje "restauravimas".

Skautas Liudas Damulis

Dalia Sabalytė - Petrulienė baigusi John Abbott College Dental Hygiene Program mokslo pažymėjimu. Ji yra baigusi lietuvių Šeštadieninę mokyklą ir Lituanistikos kursus. Ji yra duktė Onos ir Vytauto Sabalių, gimusi ir augusi Montrealyje. Prieš 3 metus ištekėjusi už Edmundo Petrulio, gyvena Beocounsfield, P.Q.

DĖMESIO LIETUVIAMS!

Montreal West Automobile pardavimo įstaigoje per L. Gureckį, prieš naujo sezono atidarymą, galima prieinama kaina įsigyti auto-mašiną. /žiūr skelb.

VIKTORUI GUDUI mirus Lietuvoje, jo sūnums Alfonsui ir Jurgiui Gudams ir jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą liūdesio valandoje -

A.V. Parapijos Choras

INVESTACIJA JŪSŲ ATEIČIAI

Vertingas žemės plotas, išdalintas į sklypus, tinkamus rezidenciniams pastatams, prie Richelieu Golf & Country Club. 9 mylios nuo Montrealio. Žemas įmokėjimas, mes pervedame balansą. PUIKUS INVESTAVIMAS!

Skambinti: 382-7603, vakarais - 363-5066

TRIANGULAR DEVELOPMENT CORP.

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Lautinaitis

FINA TEL.: 694-1037
(MIKE RUTKAUSKAS)
PLAZA FINA
MECANIQUE GENERALE — SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT — REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC — BRAKE SERVICE
TUNE-UP — TOWING
215 BOUL. HYMUS POINTE-CLAIRE

Highland Auto Body
611 Lafleur Ave., LaSalle. Tel. 366-7281
• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.
(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
• APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS PRODUKTAIS.
Savininkai V. Šušinskas & Son, tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjos ir darbo atlikėjas jums gali buti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus -
364-1470

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA
7576 CENTRALE — LASALLE — 365-0770

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD. CHATEAUGUAY TEL. 691-4760
5784 VERDUN AVE. VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.
Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
— tel. 366-6237- 3896.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laikas saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams!
Viši kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro - Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.
Plumbing & Heating kontraktorius.
140 - 2e AVENUE
366-0330 LASALLE,

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS Į
LIETUVA
• Medžiaga suknelėms - Crimlene, kostiumams ir švarkams - šimtaprocentinė rūšis — pusė kainos.
• Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio — nuolaida iki 60%.
• Skarelės vilnones arba šilkinės ir naujausiais piešiniais.
• Megztukai, golfui ir puloveriniai — didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
• Moteriški paltai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio tik $49.00.
• Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) — pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.
A.B.C. PARCEL SERVICE 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9098.

Skubiai išvalome, paimame, pristatome
M. PHILIPPE IZZI
Prop.
SKAMBINKITE - 365-7146
NETTOYEURS CLEANERS
7661-A CENTRALE
coin/ corner 5e ave 365-7146
495-90e AVE
coin / corner Bayne 365-1143
Dino's

366-7818
LAURENT DAIGNEAULT
PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De La Verendrye, prie Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

AKCIJŲ VAJUS

Dr. Juozas KAŠKELIS iš Toronto nupirko 20 akcijų už $ 200. Tokiu būdu jis užbaigė leistą normą - 50 šėrų vienam asmeniui pagal Bendrovės charterį, nes ankščiau jis buvo įsigijęs 30 akcijų.

Dr. Kaškelis žinomas visuomeninkas, lietuviškosios veiklos reikalus visada ir visur gerai supranta. Ne tik supranta, bet ir nuoširdžiai įvairiu būdu juos remia. Jis ir laikraščio sunkiausiu finansiniu metu - vidurvasariu, - pirkdamas akcijas, padidino čekį iki $ 250.

Kalbant apie dr. J. Kaškelį, nėra įmanoma visus jo darbus iškelti, kuriuos jis atliko Toronte ir Lietuvoje, bet verta suminėti ir iškelti jo nuopelnus lietuviams po II-jo Pasaulinio Karo Vokietijoje. Kas gyveno didžiulėje Kemptено stovykloje, jo niekad nepamirš ir prisimins jį, kaip judrų vadovą. Lietuviai žmones vertina, pakliuvę į vienokį ar kitokį vargą ar bėdas. Tad ir dr. J. Kaškelis visų lietuvių Kemptene buvo vertinamas, kol juos buvo užgulusi bėda -- prievarta grąžinimas tėvynėn, rusams. Šalia esanti kitataučių stovykla, kartu su lietuvių, JAV karių uomenės buvo apsupta ir jų dalis išvežta perduoti sovietams, nežiūrint, kad kai kurie jų net žudėsi dėl to. Dr. J. Kaškelis, būdamas lietuvių stovyklos pirmininku, dėjo visas pastangas nuimti apsupimą nuo lietuvių. Taip lietuviams neteko ilgai būti tokioje desperacijoje.

Dr. J. Kaškelis, mokėdamas ne tik anglų kalbą, bet kaip komersantas, atstovavęs Lietuvą Anglijoje, pažinojo anglosaksų charakterį. Susidūręs su amerikiečių karinės valdžios aukštais pareigūnais, mokėjo jiems užimponuoti ir galiausiai juos įtikinti būti mums palankiais.

Dėkodami dr. J. Kaškeliui, įsigijusiam 50 akcijų, pagal B-vės susirinkimo nutarimą, laikraštį siuntinėsime vel - tui.

Buvo parduota NL akcijų už $ 8,590. Dabar parduota už $ 8,790.

Lauksime atsiliepiant daugiau. NL

DĖMESIO TĖVAMS!

Montrealio Lituanistinė Mokykla mokslo metus turėtų pradėti rugsėjo mėn. 11 d. 9 val. ryto, tose pačiose patalpose.

Jeigu, tačiau, prancūzų Mokyklų Komisija / kuriai priklauso ir M.L.Lit. Mokykla / nepradės mokslo metų tuoj pat po "Labor Day", tai mums teks prisitaikyti prie jų mokslo metų pradžios. Sekite skelbimus!

Jau dabar registruokite naujus mokinius. Tikimės, jų bus nemažai!

Registruotis pas Mokyklos Vedėją Moniką Jonynienę tel.: 489-2106.

Montrealio Lituanistinė Mokykla.

22-JI KANADOS LIETUVIŲ DIENA

MONTREALYJE - 1976 - SPALIO MĖNESIO 9 - 10 DIENOMIS

10 METŲ BE DOMININKO NORKELIŪNO

Kada atsitiktinai pavartai senesnes nuotraukas ar peržvelgi montrealiečių lietuviškosios kolonijos laikraščio užsilikusius pageltusius lapus, dažnai pastebi vieną veidą ir daug kartų minimą pavardę: Dominikas Norkelūnas.

Dešimtis metų, kaip nebėra jo mūsų gretose. 1966 metais rugsėjo antrąją dieną jo širdis sustojo plakusi. Taip staiga, taip netikėtai. Nebespėjęs pasakyti paskutinį sudiev nei artimiesiems, nei draugams, išėjo negrįžtamai. Liko keletas nuotraukų, atliktieji darbai ir pageltę užrašų lapai.

Kad ir po dešimties metų, iš šių likučių tebedvelkia, kaip veidrodyje atsispindi, jo visuomeninio darbo paliktoji brydė.

Buvo vyresniosios kartos atstovas. Jį matome parapijų komitetuose, choruose, teatralų mėgėjų grupėse, bendruomenėje ir kitose tautinėse organizacijose. Bet didžiąją savo gyvenimo dalį buvo skyręs senlaiškiui Vytauto Didžiojo Klubui. Čia jam teko eilė įvairiausių pareigas. Gal daugiausia jis įdėjo rūpesčio ir sumanumo kada teko pirmininkauti klubui, kuriame nemažas skaičius narių jau buvo "paraudę" ir garbino rusiškąjį okupantą. Klubą jis išvedė iš pastatė į patriotinių lietuvių organizacijų tarpą.

Deja, jo netekus - greitai tuštuma pasireiškė ir klube. Nebeatsirado žmonių, kurie šią, šviesios atminties asmenybę, bepakeistų. Su jo išėjimu, ilgai netrukus, išėjo ir senasis Vytauto Klubas. Lablaisiai, tačiau, Dominiko Norkelūno niekas ir niekad nebepakeis likusiai šeimai: žmonai Petronėlei, sūnui Albertui ir dukrai Julytei, kurie lietuviškoje veikloje irgi nėra svetimi.

Visą gyvenimą D. Norkelūnas vadovavosi demokratiniais principais. Priklausė Lietuvių Liaudininkų Sąjungai ir rūpinosi jos idėjomis.

Linkėčiau, kad atliktieji darbai kolonijoje, nors ir iš pageltusių lapų, primintų ir ludytų mūsų atei nančioms kartoms, apie vieną buvusį paprastą, šviesų patriotą lietuvį.

L. Girinis

JUOZO VIERAIČIO (stovinčio ties karstu) žmonos Elenos laidotuvės. Velionės karstas išlydimas iš Aušros Vartų bažnyčios, kuri mirė gegužės 2 d. Velionė Elena Paškevičiūtė yra buvusi Kauno miesto gyventoja. Ištekėjo už J. Vieraičio 1940 m. rugpiūčio 3 d. Vilniuje. Abudu pasitraukė iš Lietuvos gyveno Vokietijoj ir Anglijoj. Atvykę į Kanadą gyveno Montrealyje. Velionė priklausė L.K. Mindaugo šaulių kuopos moterų skyriui.

PAIEŠKOJIMAS

Sigutė Svolkinaitė 29 m. amžiaus, gyv. P. Australijoje, paieško tėvo Juliaus Svolkino, gyv. Kaune. Paieškomasis ar apie jį žinantieji praneškite NL adresu.

AIR CONDITIONED & HEATED
1 AND 2 BEDROOMS FURNISHED
WEEK, MONTH, YEAR
COLOR TV
BALTIC APARTMENTS
ST. 506 - 71ST AVENUE
PETERSBURG BEACH, FLORIDA 33706
360-8766 FRANK & STELLA MACENAS

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už $ 5.00 metams!
Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.
(Pavardė ir vardas)
(Tikslus adresas)

JONAS & COTE REALTIES
5159 DE MAISONNEUVE BLVD., WEST, MONTREAL, P.Q. H4A 1Z3
VINCAS PIEČAITIS
VISAKERIOPAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVIMAS
Tel: 482-0772, namų 366-7041

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)
● NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
● NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
● MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
● UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!
PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS
mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)
GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS
477-G DELMAR AVE.,
POINTE CLAIRE, P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LEFEBVRE & ROBERT INC.
AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS
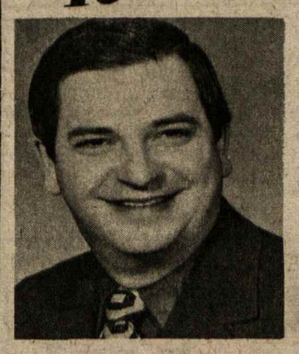
ĮVAIRIŲ BALDŲ PER KRAUTUVĖS 3 AUKŠTUS
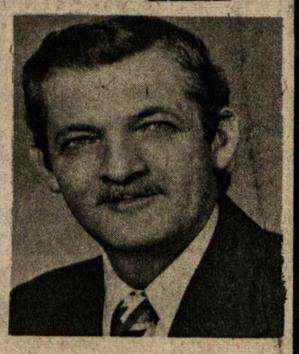
● Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
● Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE cor. 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL. 255-3535

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 GUY STREET
SUITE 11 - 12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Royal Trust
Atstovas J. Skučas,
6966 Terasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.
PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

Dr. A. S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA
3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7
PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
254-4566 / Namų - 721-0614

PHARMACIE Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS
D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realties Inc.
445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Montreal, Que.
Foto E.M.L.S. Sistema.

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
606 Cathcart (prie Phillips Squore), Suite 405.
Montreal, P.Q. - Tel: 871-9644, namų 678-3660.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomasias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Termin. ind. 1 metams	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Termin. ind. 2 metams	9.75%	Investacines nuo	11.0%
Termin. ind. 3 metams	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.